

Karkerên hemû
welatan û
gelên bîndest,
yekbîn!

riya azadi

Çiriya Paşin 1989
Hejmar 131
Kasım 1989
Sayı 131

Organa Komita Merkezi ya Partiya Sosyalist a Kurdistanê Tirkîyê

PSKT YURT DIŞI KONFERANSI BAŞARIYLA SONUÇLANDI

Partimizin Yurt Dışı Konferansı kısa süre önce toplandı, gündemindeki konuları tartıştı ve başarıyla sona erdi. Konferans kararlar aldı ve kamuoyuna bir sonuç bildirisi yayınladı.

Konferans hazırlık süreci boyunca Partimizin yurt dışı örgütü yoğun bir çalışmayı gerçekleştirdi. Konferans gündemini oluşturan konularda tabanın görüşü alındı. Burkey Yoldaş tarafından hazırlanan tezler kamuoyuna sunuldu ve Parti örgütü içinde de tartışıldı. Çeşitli ülkelerden Parti üyelerine ve sempatanlara yönelik toplantılar yapıldı. Ayrıca Federal Almanya ve İsveç'te birim konferansları gerçekleştirildi. Bu çalışmalar, aynı zamanda TEVGER'in yurt içindeki kritik duruma ilişkin olarak kamuoyunu uyarmak ve harekete geçirmek için başlatıldığı kampanya sırasındaki görevler aksatılmadan yürütüldü. Yoldaşlarımızın çalışmalarında aktif rol aldıkları demokratik kitle örgütlerinin öteki çalışmaları, bir dizi başka eylem ve toplantılar da göz önüne alınca, özellikle son altı ay içinde son derece hızlı, yoğun ve verimli bir çalışma temposunun gerçekleştirildiğini kıvançla söyleyebiliriz.

Bu konferanslara çok sayıda yoldaş katıldı ve yurt ve dünyadaki son gelişmelerin yanısıra yurt dışındaki Kürdistanlı kitlemizin sorunları ve Parti örgütümüzün yurt dışı çalışmaları da tartışıldı. Birim konferanslarında varılan sonuçlar ve yapılan öneriler Yurt Dışı Konferansına sunuldu.

Kasım başında toplanan Yurt Dışı Konferansı tüm bu çalışmaların doruğu oldu. Yurt Dışı Konferansı'na birim konferanslarında seçilen 20 delegenin yanısıra Fransa, İsviçre, Hollanda, İngiltere, Danimarka ve Yunanistan'daki parti örgütlerini temsilen çok sayıda yoldaş ile Parti Merkez Komitesi üyelerinin bir bölümü katıldı. Gerek birim konferanslarında gerekse onların sonuçlarını ve genel olarak yurt dışı örgütümüzün bütününe birleştiren Yurt Dışı

Konferansı'nda, katılan yoldaşlar, örnek bir demokrasi anlayışı içinde gündemdeki konuları tartıştılar, görüşlerini dile getirdiler, varılan sonuçlara ve kararlara katkıda bulundular. Konferans bu yönüyle parti içi demokrasinin gelişmesine, tartışma, eleştiri ve özeleştiri geleneğinin pekişmesine bir katkı oldu.

Tezler çok sayıda yurt içine de ile-

tildi ve yurt içi örgütümüz ve sempatanlar çevre tarafından tartışıldı.

PSKT Yurt Dışı Konferansı, yalnızca yurt dışı örgütümüzün katıldığı ve gerçekleştirdiği bir eylem olmakla birlikte, vardığı sonuçlar, örgütümüzün yeni dönemdeki politikasının belirlenmesinde, geleceğe yönelik perspektifler konmasında

(Devamı 2. sayfada)

DEĞİŞİM RÜZGARININ YİĞİNLARA İNMESİ İÇİN

Türkiye'de cumhurbaşkanlığı seçimi, daha bir yıl öncesinden başlayarak politik bir krize yol açtı. Kriz seçim ayı olan 1989 Ekimine doğru derinleşti. Ve aday olacak olmayacak derken, oyulmuş tabanına ve tüm gürültü patırtıya rağmen, hırslı Özal, ANAP'ın meclisteki parmak çoğunluğuna dayanarak kendisini Cumhurbaşkanlığına seçti.

Özal Cumhurbaşkanı oldu, ama kriz sona ermedi. Onun cumhurbaşkanlığı üzerinde çıkan tartışma bundan böyle de devam edecek ve öyle görünüyor ki kriz, öteki etkenlerle birleşerek daha da derinleşecektir. Bunun işaretleri daha şimdiden görülüyor. Özal Başbakanlık için en az akla gelen birini, kendisine bağlı ve uysal biri olarak nitelenen Meclis Başkanı Yıldırım Akbulut'u atadı. Bu atama ANAP grubu içinde Başbakanlığa ve parti başkanlığına soyunmuş öteki iri kıyımların derin tepkisine yol açtı. Hasan Celal Güzel gibileri daha şimdiden bayrak açmış bulunuyorlar. Akbulut'un atanmasıyla hükümeti kurması, programı meclise sunması bir oldu. Herşey yangından mal kaçırır gibi yürüyor. İşin hiçbir ciddiyeti kalmadı. Postlara oturanlar bile gönül rahatlığı içinde değil. Özal'ın "tarafsızlığı" daha şimdiden kevgire dönmüş.

ANAP grubunun büyükbaşları, Özal'ı köşke postalayıp nimetleri bölüşmeye hazırlık döneminde, herşeye rağmen grubun birliğini korudular. Buna rağmen, seçimler sırasında grup, otuzu aşkın fire verdi. Şimdi ise post bölüşme kavgası onları daha da hırçınlaştırıyor ve köprüler atılıyor. İstanbul eski belediye başkanı Dalan, partiden kopan ilk iri kıyımlardan biri. ANAP'ın yakın bir gelecekte parçalanması kaçınılmaz gibi görünüyor. Ufukta erken seçimler beliriyor.

Bir erken seçimin ise ANAP'ı daha da silip süpürmesi, Bay Özal'ın da bu fırtına içinde cumhurbaşkanlığına doyamadan gitmesi hiç de şartıcı olmaz. İç ve dış tekellerin desteği de onu korumaya yetmeyecek. Böyle bir durumda tekeller de, onların dışardaki politik sözcüleri de, sahnede ön plana çıkanlarla uzlaşmakta kusur etmeyecekler.

Diğer yandan, ANAP ve Özal'ın gitmesi elbet iyidir. Ama halk için, özgürlükten, işten, ekmekten yoksun olan kitleler için bu tek başına bir şey ifade etmez. Toplum başına yeni bir Evren beklemiyor. Bir erken seçimde ise seçenekler bellidir: Ya suya sabuna dokunmaz Erdal İnönü'nün ve kaşarlanmış Baykal'ın SHP'si, ya kaşarın da kaşarı Demirel'in DYP'si. Yedekte öteki eski taslar, kof umutlar da var.

(Devamı 2. sayfada)

DEĞİŞİM RÜZGARININ...

(Baştarafı 1. sayfada)

Öyle olunca da halk için ne değişecek. Daha muhalefetteyken gölgelerinden korkan, 12 Eylül rejimiyle uzlaşan, şovenlik yapan SHP yönetiminden ya da 12 Eylül faşizmine kendi elleriyle kaldırım taşlarını döşemiş, şimdi de işçi hakları, Kürt sorunu ve genel olarak demokrasi konusunda Özal'dan hiçbir farkı olmayan, hatta şovenlikte onu bile geride bırakan bir Demirel'den ne beklenebilir?

Evet, şu koşullarda henüz halk açısından bir çıkış yolu, bir ışık görünmüyor. Fırtına üst katlarda esiyor. Belki çatıyı uçurup götürecektir, ama sahipleri oraya benzer bir çatı daha kuracaklar. Halk açısından, yığınlar açısından durumun değişmesi için fırtınanın aşağıya inmesi gerek. Bu da yığınların kendi eylemine bağlıdır. Onlar daha çok bir seyirci gibi kaldıkça, onlar davranmadıkça ülkede demokrasi yönünde bile ciddi değişiklikler beklemek boşunadır.

Yığınları eyleme geçirmek içinse yeni bir seçenek gerekli. Bu seçenek yalnızca solda, Kürt ve Türk halklarının devrimci-demokratik güçlerindedir. Ama bu güçler bugün dağınıktır, parça parçadır. Kitlelere umut verecek, onları eyleme geçirebilecek bir birlikten ve programdan yoksundur.

Sorunun püf noktası budur. Tutulacak halka budur. Sol ve yurtsever hareket 12 Eylül öncesinde bunu başaramadığı, aksine kendi içinde kör dövüşüne tuttuğu, diğer bir deyişle sorumlu davranmadığı için kaynayan bir Türkiye ve Kürdistan'da tarihsel fırsatlar kaçırıldı, 12 Eylül faşizmine kolayca yol açıldı. Bu ise hem, sözde halkı kurtarmak gibi büyük iddialarla ortaya çıkan kendilerine, hem de halkın kendisine çok pahalıya mal oldu.

Şimdi, 12 Eylül'den neredeyse 10 yıl sonra, benzer bir durum söz konusudur. Geçmişten ders alacak mıyız, yoksa aynı çıkmaz sokaklarda, aynı türkülerini mırıldanarak yürümeyi sürdüreceğiz mi? Düşman surlara dayanışken bile, sol içinde mezhep kavgalarını, işbirliğine, dayanışmaya engel olan kinleri sürdüreceğiz mi?

Biz diyoruz ki, gerek sol için, gerekse halkın kendisi için (bu ikisinin çıkarları zaten birbirinden ayrılmaz) bir tek çıkış yolu vardır: Gecikmeksizin, biraraya gelmesi mümkün tüm güçleri, ortak ve asgari bir program üzerinde birleştirmek. Legal ya da illegal olsun, tüm sol, yurtsever partiler, sendikalar, gençlik ve kadın örgütleri, aydın hareketi, barışseverler, çevreciler; demokrasiden, özgürlükten yana olan kim varsa; Kürt ve Türk halklarının tüm ilerici güçleri.. Bu güçlerin demokratik bir platformda biraraya gelmesi için çaba harcamalıyız. Bu ise, geniş güçlerin üzerinde birleşebilece-

ği bir programla olur. Bunun için bilinç ve sorumluluk gerekli, ülkeye demokrasiyi getirmek ve devrimin yolunu açmak istiyorsak başka yol yoktur.

Yığınları burjuva politikasının kuyruğundan kurtaracak olan, onlara umut verecek ve onları eyleme geçirecek olan seçenek budur. Sol ve yurtsever güçleri burjuva partilerinin tepişmesi, bitmez tükenmez oyunları karşısında gerçek ve etkin bir seçenek haline getirecek olan da budur.

Bu başarılı olduğu zaman, şimdi durgun görünen, kıvılcıdamaz sanılan yığınlar bizim ülkemizde de, Kürdistan'da ve Türkiye'de de, ayağa kalkabilir, tarihin sahnesine yürüyebilir, yüzyıllardır halkın sırtında boza pişiren ve onyıllardır kendi aralarında demokrasi oyunu oynayan zorbaları bir yana iterek kendi kaderini eline alabilir. Değişim rüzgarının toplumun temellerine inmesi, yığınları sarması böyle mümkündür. Ve demokrasiye de devrimi de yığınlar gerçekleştirecektir.

Bunun biçimi nasıl olacak? Sorun şöyle bir parti, ya da böyle bir cephe sorunu değil. Elbet bunlar da gündemde var. Ama sorun, herşeyden önce, asgari bir program üzerinde birliğin gereğini kavramak, bunu istemek ve bunun için çalışmaktır. Birliğin örgütsel biçimleri süreç içinde kendiliğinden doğacaktır. Kitlelerin yaratıcılığı ve enerjisi harikalar yaratacak. Yeter ki demokratik bir platformda biraraya gelmesini bilelim.

Biz PSKT olarak bunun için üstümüze düşeni yapmaya hazırız. Partimiz geçmişte de hep birlikten yana oldu, demokrasinin kazanılıp korunması için, faşizmin önüne set çekmek için ortak cephe çağrısında bulundu ve bunun için çaba gösterdi. Bugün de, hem 12 Eylül rejiminin defterini dürmek, demokrasinin önündeki tüm engelleri temizlemek, hem de çok daha köklü toplumsal dönüşümlerin yolunu açmak için, tüm demokrasi güçlerini omuz omuza vermeye çağırıyoruz.

PSKT KONFERANSI...

(Baştarafı 1. sayfada)

Işık tutucu değerdedir. Nitekim, Merkez Komitemiz, Konferansın hemen ardından toplanarak Konferans tartışmalarının ve sonuç bildirisinin ışığında yurt içindeki politik durumu değerlendirdi ve yeni döneme ilişkin olarak, yığınların burjuva politikasının kuyruğundan kurtarılması, devrimci ve demokratik güçlerin kitleler açısından bir seçenek durumuna dönüşmesi için, Kürt ve Türk halkının tüm devrimci ve demokratik güçlerine sunulmak ve kamuoyunda da tartışılmak üzere somut öneriler saptadı. Bunlar arasında, şu anda legal ya da illegal durumda olsun, tüm sol ve yurtsever partileri, işçi, kadın ve gençlik örgütlerini, demokratik basını, aydın hareketini kapsayacak bir demokratik platform önerisi vardır. Bu platform, baskı rejiminin defterini dürmeyi ve demokrasinin önündeki tüm engelleri temizlemeyi önüne hedef olarak koymaktadır.

Konferansın, tezlerde de belirtildiği gibi, ulusal ve uluslararası durumda, hem dünya sosyalist hareketinde ve uluslararası ilişkilerde, hem de Ortadoğu'da ve Kürdistan'da büyük değişikliklerin yer aldığı bir dönemde toplanmış olması başlı başına önem taşıyor. Konferans bu değişiklikleri tartıştı ve sonuçlar çıkardı. Böyle dönemlerde devrimci partilerin sağlıklı çözümler yapabilmeleri, değişimin yönünü ve niteliğini kavramaları, politikalarını yeni koşullara uyarlamaları, ancak olan biteni tartışmakla, geçişi önyargılarla değil, objektif biçimde yaklaşmakla mümkündür. Partimiz bu yöndeki çalışmayı, Yurt Dışı Konferansı'nın yanısıra, bundan böyle de sürdürecektir.

Konferansın hem Partimizin canlılığının, eylem gücünün, kiteselliğinin, hem de onun ulusal kurtuluş ve sosyalizm davasına bağlılığının yeni bir kanıtı oldu.

Yunanistan:

PASOK Festivali'ne Katıldık

• Dışad

13-15 Ekim 1989 tarihleri arasında Girit adasının Xania şehrinde yapılan geleneksel PASOK Festivali'ne PSKT olarak katıldık. Festival boyunca önemli etkinlikler gösterdik. Resim ve kitap standımızın yanısıra, Halepçe katliamını gösteren video kaseti ile KOMKAR'ın Newroz-88 video kaseti büyük ilgi gördü.

Festivalin ikinci günü ise, PASOK Xania, Kıbrıslı Kadınlar Dönüş Hareketi, Yunanistan Pontuslar Federasyonu, Filipin Ulusal Demokratik Cephesi, Ermeni Halk Hareketi ve PSKT olarak düzenlediğimiz basın toplantısı geniş bir ilgi gördü ve Xania yerel radyosunda yayımlandı. Basın toplantısını düzenleyen örgütler olarak, Özgür Gelecek Dergisi üzerindeki baskıları kınayan, M. Bayrak, B. Kesen, C. Gül ile Dr. N. Özkan'ın serbest bıkırılmasını isteyen bir metni telex ile Özal ve diğer yetkililere gönderdik.

5 Kasım '89'da yapılacak genel seçimlerden dolayı bu yılki festival daha çöçküydu. PASOK'tan 4 parlamenterin katıldığı büyük kutlama töreninde, Partimiz adına Xebat Yoldaş bir konuşma yaptı. Konuşmanın tam metni ve yoldaşımızla yapılan bir röportajı PASOK'un Yunanistan düzeyinde yayın yapan "Avriani" (Yarınlr) isimli radyo istasyonu 15 Ekim akşamı yayınladı.

ÖZAL, 12 EYLÜL'ÜN YENİ CUMHURBAŞKANI • S. DİLAN

Son aylarda Türkiye'yi en fazla meşgul eden konulardan birinin Cumhurbaşkanlığı seçimi olduğu açık. Burjuva partileri, basın ve öteki politik çevreler haftalarca bu soruna kafa yordular, onu tartıştılar. Aralarındaki nüans farklarına rağmen burjuva çevrelerin önemli bir kesimi, devlet başkanının mevcut parlamento tarafından seçilmesinin bunalım yaratacağını belirttiler. Hatta içlerinden bazıları daha da ileri giderek işi, onu gayrimeşru ilan etmeye kadar vardırıdılar.

Fırsattan yararlanan İnönü, Demirel, Ecevit ve benzerleri "halkın iradesini temsil", "meşruiyet" ve "demokratiklik" adına bol bol ahkam kestiler, ortalığı velveleye verdiler. Demokrasiyi yalnızca kendisi ve kendi gibi düşünenler için bir hak olarak gören, pratikte ise bunu koltuk kavgası ile özdeşleştiren Demirel, Cumhurbaşkanının doğrudan halk tarafından bir erken genel seçim sonucu oluşacak parlamento eliyle seçilmesini önerirken, İnönü-Baykal ekibi sık sık zikzaklar çizerek, bir gün söylediğini ertesi gün unutarak tam bir tutarsızlık örneği sergiledi. SHP yönetiminin bu tutumu, parti tabanından ve parlamenterlerden sert tepkilerin gelmesine neden oldu.

Sahnede meydana gelen bu gelişmelerin yanısıra, kapışmanın önemli bir bölümünün perde gerisinde geçtiğine ve yoğun pazarlıkların orada sürdürüldüğüne kuşku yok. Ötedenberi Cumhurbaşkanlığını kendi tekelinde ve paşaların tapulu malı olarak görmeye alışık ordu ile MIT'in boş durduklarını kimse söyleyemez. Ne var ki koşullar onlar bakımından bu kez, eskisi kadar rahat hareket etmeye elverişli değildi. 12 Eylül'ün yol açtığı ağır tahribat bu ölçüde gözönünde, ordunun hiç bir sorunu çözemeyeceği, tersine daha da içinden çıkılmaz hale getireceği gerçeği geniş kitlelerce tartışılırken, iç ve dış kamuoyunun askeri müdahalelere karşı tepkisi sürerken, generallerin sahnede fazlaca boy göstermeleri elbet çok güçtü. Kaldı ki büyük patron ABD de devredeydi ve bazı tereddütleri bulunsa bile onun, Cumhurbaşkanlığı koltuğunda Özal'ı görmek istediği bilinmeyen bir şey değildi.

Sonuçta, hala uluslararası tekel-

lerin en gözdelelerinden biri olma özelliğini koruyan Özal tüm karşı çıkışlara, farklı çevrelerden gelen baskılara ve burjuva muhalefetin blöflerine aldırmadan, ANAP Grubunun desteğiyle 3. turda gerekli olan salt çoğunluğu sağlayarak devlet başkanlığına seçildi.

Gelelim seçimin meşru olup olmadığı konusuna. 26 Mart'ta yapılan yerel seçimlerde ANAP oyları yüzde 21'in altına düşmüş, o sıralamada 3. sıraya inmişti. Yine bu oy oranıyla, parlamentodaki bileşim arasında çelişki bulunduğu da açık. Kuşku yok ki eğer yeni bir seçim yapılacak olsa, ANAP bugünkü kadar milletvekiline sahip olamayacak. Bu açıdan bakıldığında Özal'ı Cumhurbaşkanı yapan parlamento çoğunluğunun, halkın istem ve eğilimlerine ters düşen bir kararı verdiği tartışma götürmez ve dolayısıyla da bu işin meşruluğundan bahsetmek mümkün değil.

Bu, meselenin bir yanı. Öteki yanı ise şu: Varsayalım ki bir erken genel seçime gidildi ve devlet başkanı olacak kişi de yeni parlamento eliyle seçildi. Acaba o zaman yapılan iş meşru sayılabilir mi? Açıktır ki değil. Türkiye'de seçimlerin, parlamento ve benzerlerinin meşru olup olmadıkları sorunu, mevcut baskı ve terör düzeninin sınırları çerçevesinde atılacak şu veya bu yöndeki adıma göre belirlenmez. Çünkü meşruluktan asıl uzak olan, bir avuç parabası dışındaki ezici çoğunluğun çıkarlarına ters düşen 12 Eylül düzeninin kendisidir. Sol ve demokratik güçler, Kürt yurtsever hareketi yasaklı; işçi sınıfının, geniş köylü kitlelerinin, memur, öğrenci gibi sınıf ve tabakaların siyasal planda söz söyleme ve örgütlenme hakları ellerinden alınmış, ve yine onların ekonomik ve demokratik haklarını savunmaları için gerekli mücadele silahları bile ya hepten gaspedilmiş, ya da ağır kısıtlamalara tabi tutulmuşken, yapılacak herhangi bir seçimin halk çoğunluğunun o anki gerçek eğilimini yansıttığını kim ileri sürebilir? Böyle bir seçim meşruluğu nasıl savunulabilir? 12 Eylül'ü gerçekleştiren, onların faşizmi kurumlaştırıp sağlamlaştırmak amacıyla gerek yasal ve gerekse öteki alanlarda attıkları adımlar meşru mu ki, bu sistem çerçevesinde

yapılacak seçimler de meşru olsun?

İşte burjuva partilerinin ve Özal'ın cumhurbaşkanlığına karşı çıkıp da sorunu "meşru mudur, değil midir?" noktasında tartışan öteki burjuva kesimlerin ikiyüzlülükleri, samimiyetsizlikleri asıl olarak burada kendisini açığa vuruyor. Onlar 12 Eylül yasalarına göre oluşmuş parlamento, onun öteki çalışmalarını meşru kabul ediyor, fakat sıra cumhurbaşkanlığı seçimine gelince "gayrimeşrudur" deyip sıyrılıyorlar işin içinden. Devlet Başkanı seçimi sırasında oylamaya katılmayan ve toptan istifa edip "sine-i millet"e dönme edebiyatı yapan SHP ve DYP, aynı tavırları örneğin, bir bütçe görüşmeleri sırasında neden takınmıyorlar sormak gerekir. Özal'ın Başbakanlığı meşrudur da, cumhurbaşkanlığı neden değil?

Görülüyor ki sorun yapılan işin meşru olup olmaması, -ki halk kitleleri için zaten meşru bir tarafı yok- "millet iradesi"nin yansıtılıp yansıtılmaması değil, koltuk kavgasıdır. Cumhurbaşkanlığı seçimi döneminde ortaya çıkan tablo, burjuva kesiminde meydana gelen kampaşma, çatışma ve zıtlıklar, vatan, millet edebiyatı yapan burjuva politik çevreler için çıkar ve koltuk heveslerinin nasıl her şeyden önce geldiğini, "yüce makamların" nasıl birer kelepirci aracına dönüştürüldüğünü göz önüne seriyor. Bu durum aynı zamanda sömürü düzeninin çürümüşlüğü, yozlaşmışlığının dışa vurması, ülkeyi yönetenlerin acz içerisinde düştüklerinin bir göstergesidir.

Diğer taraftan Cumhurbaşkanlığı seçimi elbet ilerici demokrat çevreleri de ilgilendiriyor. Mevcut koşullarda, demokrasiye ve insan haklarına saygılı, onların daha da ileriye götürülmesine katkıda bulunacak bir kişinin Çankaya'ya çıkması olanaklı değil. Bu nedenle de Özal'ın veya bir başkasının seçilmiş olmasının fazlaca bir önemi yok. Demokrat ve ilerici bir insanın Cumhurbaşkanlığı görevine getirilmesi, ancak toplumda ileriye doğru ciddi dönüşümler gerçekleştiği takdirde mümkün olabilir. O yüzden de sorunu, demokrasi mücadelesinin bir parçası olarak görmek ve ona göre davranmak gerekir.

PKK'NİN "AJAN-PROVOKATÖRLERLE" SAVAŞI..

PKK'nın yayın organı Serxwebûn'un Eylül 1989 tarihli sayısında, sözde Abdullah Öcalan'a karşı bir suikast girişiminin ortaya çıkarıldığından söz ediliyor ve Vakkas adlı birinin "itiraf-ları" diye, sayfalar dolusu, kargaları güldürecek, ya da çocukları ve safları oyalıyacak türden bir masal anlatılıyor. Bu masalda Partimizin Genel Sekreteri Kemal Burkay Yoldaş'a, bir bütün olarak partimizin de içinde yer aldığı TEVGER'e ve bu birlik içinde yer alan diğer örgüt ve kişilere de çamur atılıyor. Sözde, Burkay Yoldaş, İbrahim Güçlü, Pêşeng'in yazı işleri sorumlusu "Xalit" diye biri, bu arada Partimizden yıllar önce atılmış ve o günden beri işi-gücü PSKT'le uğraşmak olan Zeki Adsız adındaki kişi ve yine, daha düne kadar PKK'nın sözcülüğünü yapmakta olan Hüseyin Yıldırım adlı kişi, Varşova'da, Hasan Ahmed diye bir KDP'li doktorun evinde, Vakkas Çetindağ denen kişiyle görüşmüş, onu PKK içine sızıp orada provokasyon yaratmaya ikna etmişler.. Yine, sözde Türk devleti SHP Ankara milletvekili Beşer Baydar yoluyla TEVGER'le diyalog kurmuş, otonomi verecekmış. Bunun için de Bay Öcalan ve partisinin ortadan kaldırılması gerekiyormuş... Senaristler, KOMKAR'ı da bu senaryoya dahil etmeyi ihmal etmiyorlar. Sözde, PKK'ya yönelik bu çalışma ve toplantıların bir bölümü de Berlin'de KOMKAR deneginde yapılmış.

Partimizi, Kemal Burkay Yoldaş'ı, TEVGER'i ve KOMKAR'ı az çok tanıyan bilen iyi niyetli, dürüst herkesin de ilk bakışta anlayacağı gibi, Bay Vakkas Çetindağ'ın ağzından veya ona mal edilerek Serxwebûnda anlatılanlar baştan sona masaldır, düzmedir.

Birincisi, Kemal Burkay Yoldaş böyle birini tanımıyor, Polonya'ya, dolayısıyla Varşova'ya hiç gitmemiştir. Burkay Yoldaş, Hüseyin Yıldırım'la, hem PKK sözcüsü olduğu dönemde, hem de daha sonra, bu kişinin ısrarlı görüşme isteğine rağmen, bir kez bile görüşmemiştir. PKK bu kişiyi yıllarca sözcü olarak kullandı, "önder kadro" saydı. Daha önce Burkay Yoldaş'a çamur atanlar içinde o da vardı. Sonra, Öcalan'a ters düşer düşmez Türk Genelkurmayı'nın ajanı ilan edildi. Eğer bu doğruysa, demek ki, Türk Genelkurmayı'nın ajanları kolayca PKK'ya sızabiliyor, en ön saflarda yer alabiliyor ve onun politikasına yıllarca yol gösteriyorlar. Bu bir örgüt için acınacak bir

durumdur.

İkincisi, Bay Öcalan'ın ve öteki PKK şeflerinin pek alışık oldukları bu yöntemler Partimize, Kemal Burkay Yoldaş'a, TEVGER'e ve KOMKAR'a yabancıdır. Biz komplocu değiliz. Bu tür yöntemlerin örgütleri de, kişileri de bir yere götüremeyeceğini, ona başvuranlara da, halkın davasına da zarar vereceğini biliriz. Ayrıca bizim düşmanımız sömürgeci güçlerdir ve biz onlara karşı mücadele ediyoruz. PKK'ya adam sızdırmak, ya da Bay Öcalan'ın kişiliği ile uğraşmak, böylesi yöntemler bizim işimiz değil. Biz sol ve yurtsever geçiren örgüt ve kişilerde yanlışlar görsek gerektiğinde eleştiririz. Biz görüşlerimizin ve politikamızın doğruluğuna inanıyoruz ve onları kitleler önünde savunuyoruz. Soldaki farklı görüşlere, örgütlere ve kişilere karşı, onları düşman gibi görüp fiziki saldırılar yönelmek ise ancak görüşlerine güvenmeyen, kaba güçten yarar uman kişi ve örgütlerin işidir. Bu ilkeliktir. Ve bu yöntemler halkın davasına hizmet etmez, ancak düşmana yarar.

Üçüncüsü, Ne PSKT ne de TEVGER olarak bugüne dek sömürgeci rejimle veya onun herhangi bir temsilcisiyle bir diyalogumuz olmamıştır. Bu tümüyle yalandır. Beşer Baydar denen kişiyi de tanımıyoruz. Bizim ne için mücadele ettiğimiz hem Parti programımızda, hem de TEVGER programında yazılıdır.

Mademki bazıları programımızda belirlenmiş ve yıllardır uğruna mücadele ettiğimiz hedefleri hala bilmiyor ya da bilmezlikten geliyorlar, bin kez söylenmiş şeyleri bir kez daha tekrarlayalım: Biz, Kürt halkının her türlü bağ ve boyunduruktan kurtulması, özgür olması, kendi kaderini serbestçe tayin etmesi ve sosyalizm için savaşıyoruz. Biz bunun için, kurtuluştan sonra, tarihi koşullara göre, iki biçim öneriyoruz: Ayrı devlet, ya da eşit haklara sahip, iki cumhuriyetli demokratik bir federasyon. Bize göre her iki halde de ulusal baskı son bulacak, Kürt halkı kendi ülkesinde özgür ve egemen, yani bağımsız olacaktır.

TEVGER'in programında ise, hedef bağımsız ve demokratik Kürdistan olarak belirlenmiştir.

Türk devletinin TEVGER'e ya da başkalarına "otonomi" vermek için anlaştığı iddiasına gelince, bu da gülünçtür. Ne otonomi, bir tepsi içinde sunulacak kadar basit ve ucuz birşeydir, ne de Türk devleti, şu anda Kürt-

lere bunu önerecek kadar kendini sıkışmış sayıyor. Kürt halkı yıllardır Kürdistan'ın Irak ve İran parçalarında otonomi istemiyle savaşıyor. Bu uğurda kendisi onbinlerce kurban verdi ve düşmanın kayıpları da az değildir. Bu iki parçada halka dayalı, güçlü ve zaman zaman Kürdistan'ın geniş bir bölümünü özgürleştiren bir partizan savaşı var. Ama buna rağmen, yurtsever güçler, hala otonomiye bile elde etmeyi başaramadılar. Türk devletine gelince, o, Kürtlere şu ya da bu türden bir otonomi tanımak şurda kalsın, onların varlığını bile hala kabul etmiyor, onların meşru temsilcilerini, yurtsever örgütleri tanımayı, onlarla görüşmeyi aklından bile geçirmiyor.

Düşmanla görüşülemez mi? Elbet, yeri gelince görüşülür. Örneğin Vietnam halkı Fransız ve ABD emperyalistleriyle Paris'te görüşme masasına oturmadılar mı? Daha düne kadar boğazlaşan Irak ve İran'da şimdi görüşme masasına oturmuş değiller mi? Ne var ki bu bir güç sorunudur. Mücadele belli bir düzeye ulaşmadıkça, düşman sıkıştırılmadıkça, o, istemleri tümden kabul etmek şurda kalsın, bazı tavizler verme gereğini bile duymaz. Kürt ulusal hareketi ise Türk devletini henüz o düzeyde köşeye sıkıştırmış değil. Bu nedenle, sömürgeci rejim hala terör yöntemleriyle, silahlı güçle sonuç almayı ve Kürt ulusal mücadelesini ezmeyi deniyor.

Peki PKK şefleri bunları bilmezler mi? Kuşku olmasın ki bilirler. Onlar komplocu olmadığımızı, PKK'ya adam sızdırmak gibi yöntemlerle uğraşmadığımızı, Öcalan'ın şahsıyla uğraşmaya tenezzül etmediğimizi, Türk devletiyle herhangi bir görüşmemiz olmadığını, ve bu devletin kimseye otonomi hediye etmediğini, çok iyi bilmektedirler.

O halde bu senaryo neyin nesidir? Vakkas Çetindağ gerçekten bir ajan provokatör mü? Yani PKK şefleri onun anlattıklarına inandılar da bu müthiş hikayeyi tefrikaya mı başladılar? Böyle düşünmek saflık olur. Gerçek şu ki, PKK şefleri bu senaryoyu bile bile uydurdular. Bu işi yeni de yapmıyorlar. Bay Öcalan başından beri bu yöntemleri PKK içinde kendisinden farklı düşünenlere veya muhalefet edenlere, PKK dışında ise kendisine rakip gördüğü örgüt ve kişilere karşı bol bol kullandı. PKK içinde kim Apo'ya ters düşüyse, izlenen politikayı yanlış bulup eleştirdiyse ya günah çıkarmaya zorlandı, ya da, bunu yapmayınca, ajan

ve provokatör sayıldı. Şimdi bu oyunun yeni ve çok daha iğrenç bir örneği ile karşı karşıyayız. Serxwebûn'un yazdıklarına göre, Türk MİT'inin ve "Türk devletinin işbirlikçilerinin" PKK içine sızdırdıkları "onlarca" ajan provokatör yakalanmış. Bir yerde 40 kişi deniyor!

MIT PKK'ya ajan sızdıramaz mı? Sızdırdığına kuşku olmasın. Biz de, başından beri MİT'in bunu yaptığını hep yazdık ve PKK'lılar dahil herkesi uyardık. PKK buna çok müsait bir örgüttür. Selam veren herkes ona üye olabilir. Çünkü kimsenin geçmişi araştırılmıyor. Örneğin birçok eski MHP'li rahatlıkla PKK'ya üye olabilmiş ve onun içinde MIT hesabına eylemler yapmışlardır. Bu durum, örneğin Erzurum-Kars davasının dosyalarına yansımıştır.

Bu nedenle her örgütün MİT'in oyunlarına, provokasyonlara karşı uyanık olması son derece önemlidir. Ancak burada sözkonusu olan bu değil. Herkesin bildiği sorun şudur: Apo'nun Bırand'la yaptığı röportajın ardından PKK içinde yeni bir ayrışma oldu. Aralarında Hüseyin Yıldırım'ın, Kesire'nin de bulunduğu pekçok kadro, Avrupa'da ve Kürdistan'da Apo'ya muhalif duruma düştüler. Apo, geleneğe uygun olarak bunları hemen ajan-provokatör olarak suçlamakta kusur etmedi ve denetleyebildiği bölgelerde olanları tutukladı. Bunların sayısının yüz dolayında olduğu söyleniyor.

Şimdi bu muhaliflere, PKK'ya özgü yöntemlerle günah çıkartılmakta, "itiraflar" yazdırılmakta, daha doğrusu, tecrübeli senaristlerin hazırladığı metinler imzalatılmaktadır. Böylece muhalifler, kötü ajanlar, provokatörler, halk düşmanları olarak sunulmakta, hayali suikaste hedef diye gösterilen şef biraz daha kahramanlaştırılıp kutsallaştırılmakta, taban onun çevresinde toplanmaya teşvik edilmektedir.

Özetle, sözkonusu senaryonun bir yönü, örgüt içi muhaliflerle hesaplaşmak içindir. Bu insanların bir bölümü, büyük ihtimalle, geçmişte olduğu gibi yok edileceklerdir.

Senaryonun diğer örgütlere yönelik yanına gelince: Bu da, bir taşla birkaç kuş vurma çabasıdır. Böylece aralarında Kemal Burkay yoldaşımızın da bulunduğu birçok insana, Partimize, TEVGER'e ve halkımızın kurtuluşu için kendi güçleri ve imkanlarınca mücadele yürüten öteki pekçok yurtsever örgüte ve kişiye çamur atılmakta, onlar kitlelerin gözünden düşürülmek istenmektedir. Ne var ki senaryo gülünçtür, çocukçadır, insanları ikna etmek şurda kalsın, kargaları güldürecek türdendir. Anlaşılan, PKK şefi, ölçüyü, hesabı iyice kaçırmış, kamuoyunu ve kendi tabanını, her türlü yalana, düzmeceye inanacak kadar budala sanıyor.

Bu nasıl bir anlayıştır ve kime hizmet eder? Bunlar ulusal kurtuluş için mücadele eden bir örgütün veya "liderin" başvuracağı yöntemler mi?

Biz, bu vesileyle devrimci ve yurtsever kamuoyunu bir kez daha PKK olayı ve onun lideri üzerinde düşünmeye çağırıyoruz. Olup bitenler bir kez daha ibret vericidir ve her sorumlu insan bunun üzerinde ciddi biçimde düşünmeli, tavır almalıdır.

İyi niyetlerle PKK'ya inanan, onun safına katılıp böylece sömürgeci rejime karşı ve Kürt halkının kurtuluşu için mücadele etmek isteyen insanlara da (ki bunlar birhaylidir) söyleyeceğimiz şudur:

Birincisi: Her örgütün içinde farklı görüşler olabilir, bu doğaldır, kaçınılmazdır. İnsanlar kesme şeker veya robot değildirler; elbet farklı görüşler, düşünceler de olacaktır. Liderler veya lider geçinenler peygamber değildirler. Onlar da yanlış yapabilirler, onlar da eleştirilebilirler. Her farklı düşüneni, ya da izlenen politikaya muhalefet edeni düşman saymak, ajan-provokatör ilan etmek yanlıştır. Bu örgüte de, davaya da zarar verir. Bu, gerçek ajan provokatörleri bulup cezalandırmayı da engeller. Unutmayın ki siz de yarın, bir konuda farklı düşünebilirsiniz ve bir anda kendinizi ajan provokatör olarak ilan edilmiş olarak görebilirsiniz!

İkincisi: Her ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinde olduğu gibi Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin saflarında da birden çok örgüt olması doğaldır. Yurtsever ve devrimci örgütler arasında mücadele anlayışı ve program bakımından farklar olması doğaldır. Yurtsever örgütler birbirini düşman gibi görmemeli, görüş ayrılıkları çatışmaya dönüştürülmemelidir, komplo, yalan ve iftira bir mücadele yöntemi olarak seçilmemelidir.

Bunlar devrimci olmayan yöntemlerdir, yanlış yöntemlerdir. Bundan ancak düşman yararlanır. Sömürgeci Türk devleti de, onun gerçek bir ajanı da ister ki Kürt örgütleri birbiriyle çatışsınlar, kördögüşüne tutuşsunlar, güçlerini birbirlerine karşı tüketsinler. O, bunun için sistemli, planlı çalışmalar yapıyor. O halde düşmanı sevindirmemeli. Onun planlarını boşa çıkarmalı.

Biz, PSKT olarak yıllardır düşmanın oyunlarına karşı uyanık olduk, sorumlu davrandık ve tüm öteki devrimci ve yurtsever örgütleri de uyanık ve sorumlu davranmaya çağırdık. Bu sorumlu ve devrimci tutumun, düşmanın planlarını boşa çıkarmakta etkili olduğuna kuşku yoktur.

Biz, şu anda PKK saflarında mücadeleyi seçen iyi niyetli insanların da budala olmadıklarını, bunca düzmeceye kanmayacakları inancındayız. PKK yönetimi bile bile onları yanıltmaya, öteki yurtsever güçlere karşı kıskırtmaya

çalışıyor. Böyle bir şey düşmanın işine yarar.

Sorumlu davranalım ve düşmanı sevindirmeyelim.

Bu meselenin bir yanındır. Meselenin diğer yanı da şu ki, sömürgeci rejimin oyunları, ya da yaptıklarıyla somutta onun ekmeğine yağ sürenlerin heves ve çabaları ne olursa olsun, bizim Kürt halkının kurtuluş mücadelesi ve sosyalizm uğrundaki savaşımız, bu konudaki kararlılığımız en ufak etkilenmeyecektir. PSKT mücadeleciler bir partidir. Kadroları bilinçli, deneylidir. Kemal Burkay Yoldaş, bugüne kadar süregelen 52 yıllık yaşamını halkımızın kurtuluşu ve sosyalizm davası uğruna, güzel ve özgür bir Kürdistan, güzel ve özgür bir dünya uğruna harcadı. Onun bugüne kadar yaptıkları, bir kişinin onur duyması için yeterlidir. Kötü niyetlilerin sıçrattığı çamur bu gerçeği gizleyemez. Düşman ona şu ya da bu biçimde pek çok kez saldırdı; birçok mücadeleciler yurtsever ve devrimci gibi, onun da düşmanın hedefleri arasında olduğuna kuşku yok. Bu anlaşılır bir şeydir. Yaşamalarını halkın kurtuluşuna adanmış, zorbalara karşı mücadele edenler bunu göze almışlardır. Ne var ki, kendileri de yurtseverlik ya da devrimcilik adına ortaya çıkanlar, düşmanın amaçlarına hizmet etmemeli. İşte alınlara silinmeyecek leke sürecek asil çamur ve asil batak budur.

Daha bu yazı kaleme alınırken Serxwebûn'un Ekim sayısı da çıktı. Bu sayıda da Fevzi Açıkgöz adında yine "ajan-provokatör" olduğu iddia edilen birinin sözde "itirafları" var. PKK'ya ve liderlerine "komplo düzenleyenlere" yeni listeler ekleniyor. Listede kimler kimler yok ki! Elde yakalanmış 40 kadar "ajan-provokatör" olduğuna göre (kimbilir daha ne kadar da yakalanmamış vardır!) bu tefrika daha çok devam edecek demektir.. Belki de ortaya dünyanın en kalın mizah kitabı çıkar.

Herkesi ve herşeyi düşman gibi gören, her taşın ve çalının altında cinler ve şeytanlar arayıp çarpılacağını sanan insanlara tıp dilinde paranoyak denir. Bir adamcağız da kendinde olmayan üstün güçler vehmeder ve kendisini bir Napolyon ya da Sezar olarak görürse, ona da mitoman denir.

Şu anda PKK'nın başındaki kişi Kürt yurtsever hareketindeki tüm örgütleri ve kişileri düşman saymaktadır. Sömürgeci rejim de aynı örgütleri ve insanları düşman olarak görüyor ve ortadan kaldırmak istiyor. Bu ilginç değil mi?

Bunun üstünde ciddi biçimde düşünmek gerekir. Ve düşünmesi gerekenlerin başında iyi niyetle PKK'nın saflarında yer alan insanlar geliyor.

TÜRK HUKUK SİSTEMİ VE KÜRTLER

Kemal Burkay

PSKT Merkez Komitesi Genel Sekreteri

14-15 Ekim tarihleri arasında Paris'te "Kürtler, İnsan Hakları ve Kültürel Kimlik" konulu uluslararası bir konferans toplandı.

Partimizin Genel Sekreteri Kemal Burkay Yoldaş, bu

toplantıda programa uygun olarak "Türk Hukuk Sistemi ve Kürtler" konulu bir konuşma yaptı. Konuşmayı aşağıda yayımlıyoruz.

Riya Azadi'nin Notu

Değerli bayanlar, baylar!

Öncelikle, böylesi önemli bir konferansı düzenleyen ve bu arada bana da çağrı gönderen, konuşma fırsatı veren Paris Kürt Enstitüsü'ne ve bu çalışmada ona değerli bir destek veren Fondation France-Liberté örgütüne teşekkür ederim.

Benden istenen, Türk hukuk sisteminde Kürtlerin durumunu dile getirmektir. Ayrılan süre elverdiği kadarıyla bunu yapmaya çalışacağım.

Türkiye'de Kürt halkına karşı izlenen genel politika hukuk sistemine de güçlü biçimde yansıyor. Söz konusu politika ise, ne bilimle, gerçekle ne de hukukun genel ilkeleriyle hiçbir şekilde bağdaşmıyor. Bu bir **inkar ve terör politikasıdır**.

Osmanlı devleti çok uluslu bir yapıda idi. Onun çöküntüsü üstüne kurulan Türkiye Cumhuriyeti de sınırları içinde çok çeşitli halkları içeriyordu. Ancak, Cumhuriyet daha baştan ırkçı, şoven esaslar üzerine kuruldu. Halklar arasındaki ilişkileri gerçekçi, adil, demokratik bir temele oturtma anlayışı bir yana itildi. Kağıt üzerinde herkes Türk sayıldı ve öteki halklar her türlü ulusal, kültürel haklardan yoksun bırakıldılar. Ermeniler daha Birinci Dünya Savaşı döneminde kırımdan geçirildiler ve göçe zorlandılar. Bunu, daha sonra Rum halkının göçü izledi. Lazlar, Çerkezler, Arnavutlar ve daha birçok etnik grup Cumhuriyet döneminde izlenen sistemli çabalar sonucu büyük ölçüde asimile edildiler. Ancak, Anadolu'nun Türkleştirilmesine yönelik bu politika Kürtler bakımından istenen sonucu vermedi. Türk devleti, tüm kırımlara, şiddetli baskıya, asimilasyon çabalarına rağmen, Kürt halkını büyük bölümüyle asimile etmeyi başaramadı. Kürdistan'ın etnik yapısını gönlünce değiştiremedi. Bunun temel nedeni, hem, Kürdistan'ın bölünmüş olmasına karşılık TC sınırları içindeki Kürdistan parçasının büyüklüğü hem de Kürt halkının ulusal baskıya karşı kararlı direnişidir.

10 Ağustos 1920 tarihli **Sevr Antlaşması**, Kürdistan'ın tümünü kapsamasa da, bölgede bir Kürdistan devletinin kurulmasını içeriyordu. Ne var ki bu antlaşma hayata geçmedi. **Lozan Konferansı** sırasında ise Kürt sorunu yoğun

biçimde tartışıldı. Türk tarafı bu konferansta Kürtlerin varlığını inkar gibi, ciddiye alınmayacak bir yola sapmadı. Ancak, Kürtlerin ayrı bir devlet kurmalarına gerek olmadığını, "Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümetinin, Türkleri olduğu kadar Kürtleri de temsil ettiğini", bu iki halkın birlikte yaşamayı seçtiğini ileri sürdü. Türk heyeti başkanı **İsmet Paşa (İnönü)**, özerkliğin (otonominin) bile Kürt halkını asla tatmin etmeyeceğini söyledi ve böylece, yeni kurulan devlette Kürtlerin her bakımdan Türklerle eşit haklara sahip olacağını belirtti. Ne var ki, daha sonra tüm bu sözler unutuldu. Yeni devletin temelleri atılırken Kürtler yok sayıldı. Kürt ve Kürdistan sözcükleri de bir süre sonra tümenden yasaklandı. Kürtlere, sözde az bulunan "azınlık hakları" şurda kalsın, hiçbir hak tanınmadı. Kürt halkının buna karşı haklı tepkileri ise kan ve terörle ezildi.

Öyle ki, Türk devleti, tüm yurttaşlarına, basın-yayın alanı dahil, dillerini serbestçe kullanma hakkı tanıyan **Lozan Antlaşmasının 39. maddesini** bile Kürtler bakımından geçersiz sayarken ve böylece Lozan antlaşmasını dahi çiğnerken, buna gerekçe olarak "Lozan'da Kürtlerin bir azınlık sayılmadığını" ileri sürmektedir.

Bu iddia iki bakımdan kabul edilemez ve gülünç bir mantığı sergiliyor. Birincisi Lozan Antlaşmasının sözkonusu maddesi, azınlık olarak nitelenenler için değil, tüm TC yurttaşları için konmuştur. İkincisi, Türk devleti Lozan'da Kürtleri azınlık saymamış, ama azınlıktan fazla birşey sanmış, Kürtlerin bir ulus olduğunu, Türklerle birlikte ülkenin asli unsuru olduğunu kabul etmiştir. Şimdi ise, böylesine şark kurnazlığı ile tarihsel gerçekleri ve sorumluluklarını unutturmaya çalışmaktadır.

TC Anayasası da, genel olarak tüm anayasalarda var olan bir hükmü tekrarlıyor, yurttaşların kanun karşısında eşit olduğunu söylüyor. Ne var ki, bu eşitsizliği bozan en başta kanunların kendisidir. Bunların başında ise Türk anayasası geliyor.

Örneğin, 12 Eylül darbesinin ardından hazırlanan ve süngü gücüyle kitlelere oylatılan **1982 Anayasası**'nın giriş bölümü bunun tipik örneğidir. Bu bölüme

"hiçbir düşünce ve mülhaza Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının, Türklüğün tarihi ve manevi değerlerinin karşısında korunma göremez" deniyor. Böylece Anayasa ırkçı prensiplerden yola çıkıyor, daha baştan Türk olmayanları dışlıyor. Türk milliyetçiliğine, "tarihi ve manevi değerlerine" karşı olabilecek her düşüncüyü karşısına alıyor, gerçekte yasaklıyor. Kürt olduğunu söylemek, Türkiye'de Kürtlerin varlığından ve haklarından söz etmek, baskılara karşı çıkmak, sözkonusu belirlemenin kapsamına giren yasaklı düşüncelerin başında geliyor, "devleti ve milleti bölmek" gibi ağır bir suçun kapsamına sokuluyor..

TC Anayasası sözde yurttaşlara bir takım haklar ve özgürlükler tanımaktadır. Ama bu temel hak ve özgürlüklere, yine bizzat anayasa maddeleriyle o kadar çok kayıt ve sınırlar konmuştur ki, bunların "temel hak ve özgürlükler" olduğu iddiası yalnızca kağıt üzerinde kalmaktadır. Gerçekte onları kullananlar ancak imtiyazlı bir azınlıktır. Halkın çoğunluğu için ve Kürtler içinse, temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasını sakıncalı bulan sözkonusu "istisnalar" geçerlidir.

Anayasa'nın 14. Maddesi, "Anayasa'da yer alan hak ve hürriyetlerin hiçbirini, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak (...) dil, ırk, din ve mezhep ayrımı yaratmak (...) amacıyla kullanılamazlar" diyor.

Oysa bildiği gibi dil ve ırk ayrımı yapan bizzat devletin ve anayasa'nın kendisi. Devlet, TC sınırları içinde yaşayan 15 milyonluk Kürt toplumunu yok sayıyor, onların dilini, kültürünü yasaklıyor. Bundan söz etmeyi ise "devleti ve milleti bölmek" sayıyor. Bu durumda dil ayrımı ve ırkçılık yapan kim? Açık ki bu "hem suçlu, hem güçlü" mantığıdır.

Türk Ceza Yasası'nın 141 ve 142. maddeleri çoktandır ki uluslararası bir ün kazanmışlardır. Mussolini'nin ceza yasasından alınıp zaman içinde birkaç kez daha da ağırlaştırılan bu maddeler, en başta sol düşünceye ve Kürt halkına uygulanıyor. İktidarlar, hoşlarına gitmeyen her sesi bu maddeler eliyle susturmaya çalışıyorlar. Şimdiye kadar

yüzlerce sanatçı, yazar, politikacı bu maddelere tabi tutularak cezaevlerinden geçti, hüküm giydi. En sıradan bir demokratik örgüt, sendika, kültür kuruluşu bile zaman zaman bu maddelerin kapsamına sokulup gizli örgüt sayılıyor, yönetici ve mensupları için 15 yıla varan ağır hapis cezaları isteniyor. Son olarak 12 Eylül döneminde yüzbinlerce insan bu maddelere dayanılarak koğuşturuldu, hapse atıldı, işkence gördü.

141. maddenin 4. bendi ile 142. maddenin 3. bendi Kürtlere uygulanıyor.

Söz konusu bentlerde suç sayılan eylem, “ırk nedeniyle hakları ortadan kaldırmak ve milli duyguları zayıflatıcı propaganda yapmak veya bu türden örgüt kurmaktır”. İlginçtir, koca bir halkı yok sayan, ağır bir sömürüye ve baskıya tabi tutan, dilini ve kültürünü dahi yasaklayan Türk devletinin kendisidir. Ama o, buna karşı çıkan Kürtleri ve aynı zamanda Türkleri, bu maddelere dayanarak, ırkçılık yapmakla suçlamaktadır! Kürtçe yayınlanan bir kitap veya dergi, Kürtlerin tarihinden sözeden bir makale, Kürtlere yapılan baskıları dile getiren bir konuşma bu maddelerin kapsamına sokuluyor. Bir konuşmada veya yazıda Kürt ve Kürdistan sözcüğünün geçmesi bile yetiyor. Hatta Kürtçe türkü söylemek bile böylesine bir suç sayılıyor.

Nitekim şu anda, bu tür bir propaganda suçunu işledikleri için yargılanan birçok basın mensubu, aydın ve Kürt yurtseveri var.

Bir Türk bilim adamı, **İsmail Beşikçi**, Kürtlerle ilgili araştırmalar yaptığı için on yılını cezaevinde geçirdi.

Türkiye Yazarlar Sendikası Başkanı **Aziz Nesin**, iki yıl kadar önce, Kürtlerin varlığından sözettiği için yargılandı.

“**Grup Yorum**” adlı müzik grubu sanatçıları, geçtiğimiz yıl Kürtçe türküler de söyledikleri için tutuklandılar. Bazı Kürtçe türküler de söyledikleri için koğuşturulan sanatçılar içinde **Rahmi Saltuk** ve **Ferhat Tunç** da var. Ses sanatçısı **İbrahim Tatlıses** ise, iki yıl öncesi çıktığı bir yurtdışı turnesinde, Paris’te seyircilerin isteği üzerine bazı Kürtçe şarkılar da söylediği için Türkiye’de koğuşturmaya uğramıştı.

Kürtlerden söz edip hükümetin politikasını şu ya da bu biçimde eleştiren yayınlar ağır baskı görüyor. Bunun son örneklerinden biri Ankara’da yayınlanmakta olan **Özgür Gelecek** dergisinin başına gelenlerdir. Bu dergi şimdiye kadar sekiz sayı çıkabildi ve her sayısı toplandı. Sahibi ve sorumlu müdürü iki kez tutuklandılar, işkence gördüler. Son olarak derginin sahibi **Mehmet Bayrak** (aynı zamanda tanınmış bir yazar ve araştırmacıdır), sorumlu müdür **Bekir Kesen** ve derginin çalışanlarından **Celal Gül**, üç aya yakın bir süredir tutuklu bulunmaktaydılar. Daha birkaç gün

önce, biraz da dış kamuoyunun sert tepkileri üzerine serbest bırakıldılar. Tutuklular arasında yedi aylık hamile bir bayan, Doktor **Nuray Özkan** da vardı. Suçu, kısa süre önce yapılan “Kadınlar Kurultayı”nda, Kürt kadınlarının durumlarından söz eden bir konuşma yapması ve bu konuşmanın bir cümlesinin **Özgür Gelecek** dergisinde yayınlanmış olması. O da bu nedenle gizli örgüt kurmaktan yargılanıyor!

Türk Ceza Yasasında, Kürtlere uygulanan maddeler elbet salt bunlar değil. Özel olarak, ya da esas olarak Kürtler için konmuş ve onlara uygulanan maddeler var. Örneğin **125. madde**. Bu, “Türk devletinin bir kısım topraklarını ondan ayırmaya matuf örgüt kurma” eylemidir. Açık ki bu, ancak, bu işe elverişli araçlarla, buna uygun bir örgütle ve silahlı güçle olabilir. Ama pratikte, bu madde keyfi biçimde uygulanıyor. Herhangi bir gizli örgüte üye olmayan Kürt yurtseverleri de sık sık bu madde ile koğuşturuluyor. Bu maddede öngörülen ceza idam olduğu için de, o, 141 ve 142. maddede yazılı 8-15 yıllık cezaları az bulan iktidar için zaman zaman tercih nedeni olmaktadır. Koğuşturmaya hedef olan kişilerin eylemlerinin gerçekte bu maddeye uygun düşüp düşmediği hiç önem taşımıyor. İktidar ve onun emrindeki polis, gerekli gördüğü zaman senaryolar düzenliyor, kamuoyunu yanlış biçimde bilgilendiriyor ve hayali, ama “tehlikeli” örgütler ilan edip gerekeni yapıyor. Bu Türkiye’de alışlagelmiş, sık sık başvuru bir yöntemdir. Örneğin 1959 yılında, ülkenin dört bir yanından toplanan 49 kadar Kürt aydını bu maddeden yargılandılar ve uzun yıllar hapis yattılar.

125. maddedeki suçun unsurlarının tam olarak olgunlaşmaması halinde **171. madde** uygulanıyor. Örneğin 12 Eylül döneminde bu madde yoğun biçimde işletildi. Kürt aydınlarının, gençlerinin oluşturdukları sıradan kültür dernekleri, legal yayınlar ve benzeri eylemlerle, zorlamayla, işkence desteğiyle, gizli örgüt gibi nitelenecek bu maddeye yakıştırıldı; 15 yıla varan ağır cezalar verildi.

Kuşkusuz, Türk Ceza Kanununda, gerektiğinde Kürt yurtseverlerine de, Türk soluna ve aydınlarına da uygulanabilecek bu türden daha birçok madde var. Bu nedenle de, kamuoyunda yoğun biçimde tartışılan 141 ve 142. maddelerin kaldırılması tek başına, düşünce özgürlüğü üzerindeki Demokles’in kılıcını ortadan kaldırmaya yetmez. Türkiye’nin kendi yasalarına göre de “kimseye işkence ve kötü muamele yapılamaz”; ama karakollarda, hapsedilerde işkence ve kötü muamele sistimli bir uygulamadır, yapılmaması istisnadır. Türk devleti, Avrupa Konseyi’nin işkencenin yasaklanmasına iliş-

kin sözleşmesini de imzaladı; ama bu, söz konusu uygulamada birşeyi değiştirmedi. Türk devleti, bundan böyle de, Batı kamuoyunun gözünü boyamaya yönelik böylesi kararları alacak, ama ülkede bildiğini okumaya devam edecektir.

Bu nedenle de, asıl olan kağıt üzerinde yazılı olanlar değil, toplumda demokrasiden, insan haklarından yana gerçek güçler dengesidir. Egemen güçler bu hak ve özgürlükleri içlerine sindirmedikçe, yasalarında ne yazılı olursa olsun, Türkiye, keyfi işlemin, işkencenin ve zorbalığın geçerli olduğu bir polis devleti olmayı sürdürecektir.

Türk devleti, toplumda demokrasi ve insan hakları yönünde yıldan yıla güçlenen eğilimlere karşı cezaları ağırlaştırarak, “yasadaki kimi boşlukları” tıkayarak cevap vermektedir.

Örneğin Kürdistan tarihindeki bilinen tüm kırımlara, sürgünlere, eşi-benzeri az görülen ağır baskılara rağmen Kürt halkı sinmedi, onun özgürlük uğruna mücadelesi durmadı. Türk devletinin bunca baskılarına, ağır tehditlerine rağmen Kürt aydınları, Kürt sorununu gündeme getiriyor ve tartışıyorlar. Ağır ceza tehditlerine rağmen Kürt dili ve kültürünü yaşatmaya çalışıyorlar. Polisçe izlense, kapatılsa da, kelleyi koltuğa alıp zaman zaman yayınlar çıkarıyorlar. Türk devleti işte bunu önlemek için Anayasa’ya özel hükümler koydurdu. 1982 Anayasa’sı, çağımızda -ve herhalde tarihte de- bir benzeri olmayan “yasaklanmış dil” kavramı getirdi. Anayasa’nın **26. maddesinde** şöyle deniyor:

“Düşüncelerin açıklanması ve yayılmasında kanunla yasaklanmış olan herhangi bir dil kullanılamaz. Bu yasaya aykırı yazılı veya basılı kağıtlar, plaklar, ses ve görüntü bantları ile diğer anlatım araç ve gereçleri usulüne göre verilmiş hakim kararı üzerine veya **gecikmesinde sakınca bulunan hallerde kanunla yetkili kılınan merciin emriyle toplattırılır**”.

28. maddede de, “basın hürdür” deniyor, ve hemen ekleniyor: “**Kanunla yasaklanmış herhangi bir dilde yayın yapılamaz**”.

Söz konusu maddelerde amaçlanan elbet Kürt dilidir. Türk devletini, hukuk adına böylesi bir komediye iten dilin, herhalde eski Babilce veya Latince olması beklenemezdi. Nitekim, Anayasa’nın ardından **2932 Sayılı Kanun** çıkarıldı ve adı verilmeden Kürt dili tümten yasaklandı. Bu yasada, “**Türkiye’nin tanıdığı herhangi bir devletin birinci resmi dili olmayan diller**” Anayasa’nın söz konusu yasak dil kapsamına sokuluyor. “Birinci veya ikinci” resmi dil ne oluyor, yalnızca “resmi dil” dense yetmez miydi, diye düşünürseniz, bu da Türk kanun koyu-

(Devamı 15. sayfada)

PSKT

YURT DIŞI KONFERANSI SONUÇ BİLDİRGESİ

10-12 Kasım tarihleri arasında toplanan Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi (PSKT) Yurt Dışı Konferansı gündemindeki konuları tartışarak belli sonuçlara ulaştı ve kararlar aldı. Konferans, Genel Sekreter Kemal Burkay Yoldaş tarafından hazırlanan tezleri tartıştı ve ana hatlarıyla onayladı. Yoldaşlar kimi konularda farklı görüşlerini dile getirdiler ve örgütsel çalışma düzeyinin yükseltilmesi için çeşitli önerilerde bulundular.

Konferansımız, Sovyetler Birliği'nde başlatılan ve öteki sosyalist ülkeleri de şu ya da bu ölçüde etkileyen açıklık ve yeniden yapılanma sürecini, gerek sosyalist demokrasinin gelişip yetkinleşmesi, sorunların zamanında saptanıp çözümü ve kitlelerin politik yaşama katkısının artırılması, gerekse ekonomik durgunluğun aşılması ve sosyalizmin kuruluşuna yeni bir hız kazandırılmasını sağlama bakımından gerekli ve yararlı görmektedir. Ekonomik reformları da sosyalist sistemin çerçevesinde kaldığı, sosyalizme hizmet ettiği; diğer bir deyişle kapitalizmin restorasyonuna dönüşmediği sürece olumlu bulmaktayız.

Diğer yandan, emperyalist-kapitalist kampın, sosyalist ülkelerdeki açıklık ve tartışma sürecinden yararlanarak sosyalizme karşı yoğun bir ideolojik saldırıya giriştiği, ondan parça koparmaya çalıştığı, hatta bir bütün olarak kapitalizme dönüşü sağlama umutlarına kapıldığı, sosyalist ülkelerdeki kimi olumsuzlukları abartarak sosyalizme olan umutları sarsmaya çalıştığı bir gerçektir. Bu durum sosyalist ülkelerdeki kapitalizm yanlılarının, anti-sosyalist unsurların çabalarına da hız vermiştir. Bu açıdan, Konferansımız, Polonya ve Macaristan'da olanları kapitalizme geri dönüş yolunda adımlar olarak değerlendirir. Sosyalizmi kurmakta başarısız kalanlar ve onu yozlaştıranlar, hatta sosyalizmi gerçekte benimsememiş olanlar, şimdi tüm suçu sosyalizme yükleyip bir an önce kapitalist kampa kapağı atmaya çalışıyorlar.

Konferansımız, sosyalizmin bugün karşılaştığı sorunları, salt uygulamadaki hatalara, şu ya da bu kişinin tutumuna bağlamanın yanlış olacağı kanısındadır. Sosyalist sistemin bugün karşı karşıya olduğu ciddi sorunları —ekonomik durgunluk, sosyalist demokrasideki tikanlıklar, ulusal sürtüşme ve çatışmalar, vb— açıklıyabilmek için tarihsel koşulları ve izlenen politikaları bir bütün olarak göz önüne almak, geçen yüzyıldan bu yana bizzat kapitalizmin yapısında ve işleyişinde yer alan değişimleri doğru biçimde kavramak ve teoriyi günümüzün koşullarına uygulamak, geliştirmek zorunludur.

Konferansımız, Partimizin geçmiş dönemde genel olarak sosyalist sisteme, bu sistem içindeki sorunlarda şu ya da bu ülkeye ve genel olarak reel sosyalizme yönelik politikasını da değerlendirdi:

Partimiz geçmiş dönemde sosyalizmin mevzilerini ve sosyalist dünya görüşünü kapitalizme ve soldaki sapmalara karşı kararlı biçimde savundu, bu dünya görüşünün Kürdistan'da kitleler arasında yaygınlaşması, kök salması için yoğun çabalar gösterdi. Bu onur vericidir.

Diğer yandan, sosyalist ülkelerdeki ekonomik ve sosyal yaşamı yerinde gözleme, reel sosyalizmin gerçek durumu hakkında yeterli bilgiyi doğrudan elde etme olanağı olmadığı, bu konuda sosyalist ülkelerin literatürü esas alındığı ve bu kaynaklarda hep olumlu ve iyimser tablolar çizildiği için, biz de reel sosyalizmi yeterince tanıyamadık, varolan sorunları göremedik; sosyalist toplumdaki yaşamı bu kaynaklara ve sosyalizm konusundaki teorik görüşlerimize uygun biçimde, bir ölçüde idealize ederek yansıttık. Şimdi, son gelişmeler ve ortaya çıkan yeni bilgilerle birlikte, biz de bu konudaki yanlışlarımızı fark ediyoruz.

Konferansımız, son yıllarda Sovyetler Birliği'nde ve öteki bazı sosyalist ülkelerde yüze vuran ulusal çatışmaları, sosyalizmin prestijini sarsan ciddi bir sorun ve olumsuzluk olarak görür. Ancak bunlara bakarak, Ekim devriminden bu yana ulusal sorunun çözümü için atılan büyük ve cesaretli adımları ve bunun çeşitli ulusların yaşamında politik, ekonomik, sosyal ve kültürel bakımdan sağladığı büyük gelişmeleri görmezden gelmek, ulusal sorun tümden çözülmemiştir sonucuna varmak da yanlış olur. Sovyetler Birliği'nde ve öteki sosyalist ülkelerde ulusal soruna ilişkin olarak bugün olup bitenleri kavramak ve sorunlara olumlu çözüm bulmak için tarihsel gelişmeyi bir bütün olarak objektif biçimde değerlendirmek, sorunların nedenlerine inmek gerekir.

Konferansımız barış ve yumuşama yönündeki çabaları, silahsızlanma yönünde atılan adımları olumlu bulur, yumuşama sürecinin Kürt sorununu da olumlu yönde etkileyeceği tarzında tezlerde dile getirilen görüşlere katılır; halkların kendi kaderlerini serbestçe tayin hakkı ve öteki temel haklarına saygı göstermesi koşuluyla, bölgesel anlaşmazlıkların tüm ilgili tarafların katkısıyla ve uzlaşma yoluyla çözümlenmesi yönündeki çabaları destekler. Tüm halklar gibi, halkımızın kurtuluşu da elbet, asıl olarak kendi mücadelesine, iç dinamiklere tabi olacaktır.

* * *

Konferansımız Ortadoğu, Türkiye ve Kürdistan'la ilgili olarak tezlerde dile getirilen görüşleri destekler; Kürt ulusal hareketinin geçmişten, özellikle de Irak ve İran Kürdistanı'nda yaşananlardan dersler çıkarmasının, halkımızın her parçada yan yana yaşadığı halkların ilerici ve demokratik güçleriyle sıkı işbirliğinin ve uluslararası düzeyde barışsever ve demokratik güçlerle dayanışmanın önemini belirtir;

Ulusal kurtuluş mücadelemizin başarısı için Kürdistan'ın her bir parçasındaki yurtsever güçlerin en geniş birliğini sağlamanın önemine dikkati çeker; Türkiye Kürdistanı'nda sekiz örgütün oluşturduğu Kürdistan Kurtuluş Hareketi'ni (TEVGER) bu doğrultuda atılmış olumlu bir adım sayar, onu daha da geliştirip güçlendirmek için çabaların yoğunlaştırılmasının gereğini vurgular;

Halkımızın yurtsever hareketi ile Türk halkının ilerici,

demokratik ve barışsever güçleri arasında sıkı işbirliği ve dayanışmanın önemini bir kez daha vurgular, bu konuda zaman geçirmeksizin, ortak düşmana karşı mücadeleyi zafere ulaştıracak eylem birliklerini ve ortak bir cepheyi oluşturma yönünde çaba harcanmasının gereğini dile getirir.

Kürdistan'ın dört parçasından yurtsever örgütler arasında işbirliği ve dayanışmanın yükseltilmesi için son dönemde güçlenen eğilimlerin önemine işaret eder ve Kürt halkını uluslararası planda temsil edecek, sorunu uluslararası kuruluşların gündemine getirecek, aynı zamanda çeşitli parçalarda mücadele eden güçler arasında işbirliğini, dayanışmayı geliştirecek, ortak noktalarda bir uyum sağlayacak bir ulusal örgütün kurulmasının gereğini belirtir; bu yönde Partimizin şimdiye kadar gösterdiği çabaların sürdürülmesini önerir.

Konferansımız, dünden bugüne değişen durumu göz önüne alarak, yurt içinde, kitleleri sömürgeci burjuva partilerinin politikasının kuyruğundan koparmak, legal mücadele araçlarından daha iyi biçimde yararlanmak için, Kürdistan'lı diğer sol ve yurtsever güçlerle ortaklaşa adımlar atılmasının gereğini belirtir. Koşullara uygun bir legal partinin kuruluşu, onun niteliği, programı, hedefleri ve bu alanda Türkiye solu ve demokrasi güçleriyle işbirliği veya dayanışmanın derecesi ve biçimi tartışılmalıdır.

Konferansımız, Türk devletinin son dönemde kimi silahlı eylemleri bahane ederek halkımıza karşı terörü ağırlaştırdığına; asker ve polis güçleri, kontr-gerilla ve özel timler eliyle olayları tırmandırdığına; köy koruculuğu sistemi ile yetinmeyip aşiretleri de birbirine karşı silahlandırdığına; halka karşı pekçok suçlar işleyip, katliam yapıp bunu başkalarına yüklediğine; sözkonusu kaos ortamından yararlanmak suretiyle ve kamuoyunu da bu yönde oluşturarak halkımıza karşı çok daha yoğun bir sindirme, sürgün ve kırım amaçlı hainane planlarını hayata geçirmeye çalıştığına dikkati çeker;

Partimizin de içinde yer aldığı Kürdistan Kurtuluş Hareketi'nin (TEVGËR), düşmanın sözkonusu niyet ve saldırılarını boşa çıkarmak için, tüm halk güçlerini birliğe ve mücadeleye çağırın ve Türk devletinin Kürt sorununa ilişkin, inkar ve teröre dayalı politikasının çıkmazını sergileyip gerçekçi çıkış yolunu gösteren son bildirisinin önemini ve bu doğrultudaki çalışmalarını daha da yoğunlaştırmanın gereğini vurgular.

PSKT Yurt Dışı Konferansı yurt ve dünya kamuoyuna açıklar ki, Türk devleti sözkonusu inkar ve terör politikasıyla Kürt ulusal sorunundan asla kurtulamıyacak, her geçen gün batağa biraz daha saplanacak ve yalnız Kürdistan'ı değil, Türkiye'nin kendisini de bir yangın yerine çevirecektir. Bu politika Kürt ve Türk halklarına daha fazla acı vermektense, her iki toplumun ekonomik ve kültürel gelişimini sekteye uğratmaktan ve zaman kaybindan başka bir sonuç veremez.

Konferansımız, Kürt ve Türk halkının tüm yurtsever, barışsever, sorumlu ve şerefli insanlarına çağrıda bulunur: Elele verelim ve bu zorba rejime ve onun çıkmaz politikasına artık dur diyelim!

Kürt sorununun çözümü için Kürt halkının kendi kaderini özgürce tayin hakkına saygı göstermekten başka yol yoktur.

Yangının daha fazla büyümemesi için öncelikle ve geçimeksizin şu adımlar atılmalıdır:

- Ordu ve polisin Kürt halkına karşı yürüttüğü kirli savaş son verilsin;

- Kürdistan'da yıllardır yürütülen operasyonlara, kitlesel tutuklamalara, cinayetlere, işkenceye, dayığa, ha-

karate son verilsin;

- Kışla, karakol ve hapisane yapımına son verilsin; buna ayrılan paralar ülkemizin onarımına harcansın;

- Olağanüstü hale, Bölge Valiliği sistemine son verilsin;

- Köy koruculuğu sistemi kaldırılınsın; bununla ve yeni başlatılan aşiretlerin silahlandırılması yoluyla Kürt halkını birbirine kırdırma çabasına son verilsin;

- Zorla boşaltma, ya da devlet terörü sonucu yerlerini terk etmek zorunda kalan halkın köy ve kentlerine geri dönmesi için olanak sağlansın ve zararları tazmin edilsin;

- Bir genel afla zindanlar boşaltılsın;

- Kürt sorunu tabu olmaktan çıkarılsın, özgürce tartışılsın;

- Kürt dili, tarihi ve kültürü üzerindeki zorbalığa son verilsin, mevcut yasaklar kaldırılınsın.

“Yangını durduracak ve sorunun demokratik çözümü için yolları açacak” olan budur ve bu “demokrasi güçlerinin politikasıdır”.

* * *

Konferans Parti çalışmalarımızı bir bütün olarak değerlendirdi. Çeşitli yoldaşlar, 12 Eylül döneminde düşmanın ağır saldırıları karşısında örgütsel yapı ve çalışma düzeyi bakımından önemli kayıplara uğrayan örgütümüzün yaralarının sarılması, partinin yeni koşullara uyum sağlaması ve çalışma düzeyinin yükseltilmesi için merkez organının gösterdiği çalışmayı çeşitli yönlerden eksik buldular, eleştirdiler ve önerilerde bulundular.

Konferansımız dokuz yılı aşkın süreden beri, faşist cuntanın ve onun sivil kılıklı izleyicisi durumundaki ANAP iktidarının estirdiği azgınca teröre rağmen işçi sınıfı hareketinin ve Kürt halkının ulusal mücadelesinin, genel olarak halklarımızın devrimci ve demokratik muhalefetinin, alınan tüm yaralara rağmen yok edilemediğini; bu muhalefetin son yıllarda hızla canlanıp güçlenmekte olduğunu sevindirici bir olgu olarak saptar;

Sömürgeci düşmanın, tüm saldırı ve tertiplerine rağmen Partimizin yurt içindeki örgütsel varlığının ve çalışmasının önlenemediğini, sosyalist görüşlerin ve onların başlıca taşıyıcılarından biri olan PSKT'nin kitleler arasında derin köklere sahip olduğunu kıvançla belirtir ve ülkemizde devrimci hareketin yeni dönemde bu temeller üzerinde, daha güçlü fişkiracağına olan inancı dile getirir, bunun işaretlerinin şimdiden kendini göstermekte olduğunu memnuniyetle saptar.

PSKT Yurt Dışı Konferansı, yurt içinde, sömürgeci düşmanın azgın baskıları altında, çoğu zaman işkenceyle, işsizlik ve açlıkla yüzyüze, yılmadan mücadeleyi sürdüren, yığıtçe direnen, devrimci ve ulusal onuru koruyan yoldaşları ve Parti örgütümüzü, tüm yurtsever insanlarımızı, bir bütün olarak Kürt ve Türk halklarının devrim ve demokrasi güçlerini içtenlikle ve devrimci duygularla selamlar;

Halkımızın ulusal kurtuluş, demokrasi ve sosyalizm davasını zafere ulaştırmanın temel koşulunun yığınlar arasında iyi biçimde örgütlenmek ve onları davamıza kazanmak olduğuna ilişkin Partimizin temel örgütlenme ve mücadele anlayışının doğruluğunu bir kez daha vurgular ve bu amaca ulaşmak için yurt içinde Partimizin çalışma düzeyini yükseltmeyi, örgütsel yapıyı geliştirip kitleler içinde dal-budak salmak için çabaları yoğunlaştırmayı, Partimizin olanaklarını ve kadroların enerjisini bu doğrultuda seferber etmeyi zorunlu sayar.

Konferans, Partimizin yurt dışındaki çalışmalarını değerlendirerek, yurt dışında gerek Kürdistanlı işçi ve ay-

din kitlemizin örgütlenmesi ve kültürel çalışmalar, gerek Kürt ulusal sorununun uluslararası kamuoyuna mal edilmesi ve halkımızın mücadelesine dostlar ve destek kazanılması alanında, gerekse yurt içi çalışmalarına güç katmak bakımından yurt dışı örgütümüzün önemli ve başarılı çalışmalar yaptığını saptar ve bundan böyle de bu çalışmaların sürdürülmesinin önem ve yararını belirtir.

Diğer yandan, ulusal kurtuluş mücadelemizin zafere ulaşmasının asıl temel mücadele alanında, Kürdistan'da yürütülecek örgütlü ve yığınsal mücadeleye bağlı olduğunu göz önüne alarak, yurt dışındaki Parti örgütlerine ve kadrolara, bu anlamda ciddi görevler düşüğünü belirtir ve yurt içindeki mücadeleye hız ve güç katmak için onları daha disiplinli ve özverili bir tarzda çalışmaya çağırır.

Konferans, yurt dışındaki Kürdistanlı kitlemizin etkinliğini arttırmak ve onların sorunlarına çözüm bulmayı kolaylaştırmak için, işçi, aydın, meslek gruplarının, gençliğin ve kadınların, tabanın söz ve karar sahibi olduğu, demokratik ilkelere göre çalışan kitle örgütlerinde biraraya gelmelerinin önem ve gereğini belirtir ve bunun için gösterilen çabalarını yoğunlaştırılmasını ister.

Konferansımız uluslararası sosyalist harekette ve uluslararası ilişkilerde büyük değişmelerin yaşandığı bir döneme rastlıyor. Biz, sosyalizmin bugün yaşadığı sorunlar ne denli ciddi olursa olsun, onun geleceği konu-

sunda iyimseriz. Marks, Engels ve Lenin'in, bu büyük ustaların teorisi bugün de bize yol gösteriyor. İnsanlığın yaşamında sömürü ve baskının geçerli olduğu dönem, beklenenden uzun da sürse geçicidir. Gelecek, eşit ve özgür insanların yaşam düzeni olan sosyalizmdir; buna kuşkumuz yok. İnsan toplumunun sömürü ve baskı zincirlerini toptan tarihe gömeceği günler elbet gelecek. Başka türlü insana ve sürekli gelişen ve değişen yaşama inançsızlık olurdu. Biz iyimseriz.

Şu dönem, yüzyılı aşkın süredir özgürlüğü için savaşan halkımız için de önemli bir dönemdir. Bir yandan Kürdistan'ın tüm parçalarında halkımızın kurtuluş mücadelesi yığınsallaşmış ve yoğunlaşırken, diğer yandan, sömürgeci güçler tarafından halkımıza yönelik pervasızca bir kırım ve sürgün politikası yürütülüyor. Ama Kürt halkı için de tarihin bir dönemeç noktasına yaklaştığını söyleyebiliriz. Sömürgeci güçler üzerimizdeki boyunduruğu sürdürebilmek için son çabalarını harcıyorlar. Ama bu boyunduruğu kıracağız; buna kuşku yok. Yirmi Birinci Yüzyıla özgür bir halk olarak gireceğiz.

Biz Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partililer, ulusal kurtuluş, demokrasi ve sosyalizm kavgamıza bir an olsun ara vermiyeceğiz. Bu davanın bayrağını hep yükseklerde tutacağız.

Yaşasın Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesi!
Yaşasın sosyalizm!
Yaşasın Partimiz!

F. ALMANYA KONFERANSI'NIN YAPTIĞI DEĞERLENDİRME ve ÇIKARDIĞI SONUÇLAR

PSKT Yurt Dışı Konferansı'na hazırlık niteliği taşıyan F. Almanya Konferansı, tarihlerinde geniş bir katılımı başarılı bir biçimde gerçekleştirildi.

Konferansımız, tezlerin hazırlanmasının, tartışmaya açılmasının önem ve yararına dikkat çekerek, bunun hem parti üye ve sempatican tabanımızda, hem de dışımızdaki sol ve demokratik çevrelerde ilgiyle karşılandığını; bu anlamda da duyulan ihtiyaca yanıt verdiğini saptadı.

Konferans süresince, tezlerde ileri sürülen görüşler konusunda söz alan yoldaşlarımız, görüşlerini, eleştirilerini, Parti çalışmalarına ilişkin değerlendirmelerini açık ve net bir biçimde dile getirebildikleri buldular.

Kimi yoldaşlarımız eleştiride bulunur, çalışmalarda gözledikleri eksiklikleri dile getirirken, kimileri de kendi eksik ve zaafalarını açıkça dile getirmekten kaçınmadılar. Bu anlamda da Konferansımız, Parti içi demokrasiye katkıda önemli bir işlev gördü.

Konferansta, Partimizin ilkelerinin, politik hattının doğruluğunun altı bir kez daha çizildi.

Konferansımız;

— Tezlerde uluslararası sosyalist harekette yeni döneme ilişkin olarak

dile getirilen görüşlere katıldığını,

— Sosyalist ülkelerdeki açıklık ve yeniden yapılanma yönünde atılan adımları olumlu bulduğunu; ancak ekonomik alanda kimi uygulamalarla ilgili olarak bir sonuca varmak için zamanın erken olduğunu, ulusal ilişkilerde yüze vuran olumsuz gelişmelerden de anlaşılacağı gibi, SSCB'de ulusal sorunun henüz tam anlamıyla çözüme kavuşmadığını, bunun ise Leninist ilkedden değil, uygulamadan kaynaklandığını; Partimizin bu alanda geçmişte yaptığı değerlendirmelerin ise, genel anlamda kaynak olarak bu ülke verilerinden yararlandığı için eksik kaldığını,

— Stalin'i o dönemdeki koşullar içinde değerlendirmek gerektiğini; sosyalist toplumun inşasına ve sosyalist harekete katkısına karşın, kimi yanlış uygulamalar içinde olduğunu; Stalin döneminin hatalarını o dönemdeki parti üst organlarından soyutlayarak ele almanın ve bundan hareketle onu mahkum etmenin yanlışlığını,

— yeni dönemle birlikte, barış, silahsızlanma ve bölgesel sorunların çözümünü konusunda atılan olumlu adımları desteklediğini,

— Sosyalist ülkelerin, Kürt sorunu konusundaki suskunluğunu tas-

vip etmediğini, bunun da karşılıklı çıkar ilişkilerine dayalı devlet politikalarından kaynaklandığını,

— Reel sosyalizmde ortaya çıkan tüm olumsuzluklara rağmen, bunların sistemden değil, uygulamadan ve genel tarihi koşullardan kaynaklandığını, ve aşılabilir nitelikte olduğunu; bu konuda karamsarlığa kapılmak için herhangi bir neden olmadığını vurgular.

Konferansımız;

— Filistin sorununun, intifada direnişiyle vardığı bugünkü aşamanın sevindirici olduğunu; ulusal ve toplumsal mücadelede kitleleri eyleme geçirmenin önemini Filistin'deki son durumla birkez daha kanıtlandığını,

— Partimizin, Kürt ulusal sorununun çözümünü konusundaki görüşlerinin doğruluğunun yaşanan süreçte birkez daha kanıtlandığını; Kurtuluş mücadelemizde esas olarak halkın gücüne güvenmenin, kitleleri eğitip örgütlemenin, her parçada yurtsever güçlerin en geniş birliğini sağlamanın, yanyana yaşanan halkların devrimci-demokratik güçleriyle sıkı bir ittifak ve işbirliği içinde olmanın, uluslararası planda dost güçler kazanmanın, mücadelede değişik biçimleri yer ve zamanına göre kullanmanın doğruluğunu,

—Kürt yurtsever örgütleri arasında güçbirliği ve ilişkilerin düzeltilmesi anlamında son dönemde atılan olumlu adımların sevindirici olduğunu, bunun geliştirilmesi, belli bir işlerliğe kavuşturulması konusunda Partimize önemli görevler düştüğünü vurgular.

Konferansımız,

—Türkiye'deki genel duruma ilişkin Tezlerde getirilen görüşlere katıldığını; her iki halkın ortak mücadelesinin önemini,

—Önümüzdeki acil görevin, kitle içinde çalışmanın etkinleştirilmesi, onları örgütleyip mücadeleye yöneltme olduğunu, bu amaçla da legal olanaklardan sonuna dek yararlanmanın önemini,

—İçinde bulunduğumuz dönemde Sömürgeci Türk hakim sınıflarının, Kürt halkına yönelik baskı ve zorbalığı arttırarak, ulusal uyanışı engellemek, halkı göçe zorlamak, sürgün etmek, zamansız ve hazırlıksız bir başkaldırıyla kitle kırımını ve katliama yönelme planlarını boşa çıkarmak için tüm olanakların seferber edilmesini,

—Halkımızın karşı karşıya bulunduğu koşullarda çalışmalarımızın önemli bir ağırlığının ülke içinde yürütülmesi, olanakların bu yönde seferber edilmesi, ülke içinde örgütlülük ve kitle mücadelesinin yükseltilmesi, varolan eksikliklerin aşılması, kitle çalışmasında geniş yurtsever kesimleri birleştirici yöntem ve biçimlerin izlenmesi, bunda ise ölçü olarak II. Kongre kararlarının alınmasının yararlarını belirtir.

Konferansımız,

— TEVGER'in oluşturulmasının yurtsever güçlerin birliği doğrultusunda atılan olumlu bir adım olduğunu; TEVGER'in kendi dışındaki yurtsever güç ve kişileri saflarına kazanması için yürüttüğü çabaların daha da yoğunlaştırılmasını. Parti militanlarımızın TEVGER çalışmalarına daha aktif bir biçimde katılmalarını ve TEVGER'in ülkedeki örgütlenme ağının güçlendirilmesi gerektiğini vurgular.

Konferansımız,

—İçinde bulunduğumuz koşullarda ve F. Almanya'da yoğun bir Kürdistan'lı kitlemizin bulunmasından hareketle, burada yürütülen çalışmaların önemini bir kez daha vurgular; bir yandan Kürdistan'lı kitlemizin karşı karşıya bulunduğu sorunların çözümü yönünde çaba harcanırken, diğer yandan da ülkede yürütülen ulusal-demokratik mücadeleye örgütlü bir destek ve dayanışmanın sağlanması için varolan çabaların daha da arttırılması gerektiğini vurgular.

Konferansımız,

—F. Almanya'da bulunan Kürdistan'lı kitlemizin sorunlarının çözümünde ve ülkeye destek ve dayanışma sağlamada geniş tabanlı, demokratik, işçi, gençlik, kadın ve öteki kesimleri kapsayan örgütlenme çabalarını destekler; parti üye ve sempatizanlarının sözkonusu çalışmalarda daha aktif görev almaları gerektiğini,

—F. Almanya'daki Kürdistanlıların demokratik birliğinin, tabanın söz ve karar sahibi olması, demokratik ilkeler çerçevesinde gerçekleştirilmesi ve birliğin varılan kazanımlardan hareketle geliştirilmesinin ya-

rarını,

—Dil, kültür, yayın ve eğitime yönelik çabaların daha da arttırılması ve bu uğurda yurtdışındaki olanaklardan gereği gibi yararlanılmasının önemini belirtir.

Sonuç olarak F. Almanya Konferansımız, tüm parti üye ve sempatizanlarına, daha güçlü, daha etkin bir PSKT'nin yaratılması mücadelesinde her birimize önemli görevler düştüğünü belirtir ve özveri ve fedakârlığın geliştirilerek ülkede zor koşullarda mücadele yürüten yoldaşlarımıza yaraşır bir düzeye yükseltilmesi çağrısında bulunur.

İSVEÇ KONFERANSI SONUÇ BİLDİRİSİ

.....tarihlerinde yapılan İsveç Konferansı, "TKSP Yurt Dışı Konferans Tezleri"ni ve gündemindeki diğer konuları görüştü. Geniş bir tartışma ortamında yapılan ve genel olarak olumlu bulunan Konferans'ta, çeşitli noktalarda değişik görüşlerin de dile getirilmesinin yanısıra; bir bütün olarak "Tezler"deki görüşler benimsendi.

Uluslararası sosyalist harekette yeni dönem konusu görüşüldüğünde; Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin yapılarına ilişkin tesbitlerde, "açıklık ve yeniden yapılanma" politikasında önceki görüşlerimize ilişkin olarak Tezler'de getirilen bakış açısı benimsenirken, "TKSP Yurt Dışı Konferans Tezleri" broşürünün 9. sayfasındaki "...Sosyalist ülkelere ilişkin bilgilerimiz, esas olarak onların kendi kaynağına dayanıyordu. Biz ise bu kaynaklara güven duyuyorduk. Sınırlı diyalog ve gözlemlerimizle kimi şeyleri anlamakta güçlük çekiyorduk. Ama iyi niyet, sosyalizme olan güçlü inancımız, sosyalist ülkelere duyduğumuz derin sevgi hep ağır bastı; görebileceğimiz kusurları da bir bakıma görmemizi, ya da önemsememizi engelledi. Ancak sosyalist ülkelere ilişkin bilgilerimizin yetersiz olduğunu şimdi, onlar kendi durumları hakkında içtenlikle ve dürüstçe bilgi verdikten sonra daha iyi anlıyoruz", tarzındaki belirlemenin önemine işaret edildi.

Genel olarak "açıklık ve yeniden yapılanma" politikasının, dünya devrimci hareketi içindeki parti ve örgütleri, sorunların daha hoşgörülü ve açık bir ortamda tartışılması yönünde olumlu biçimde etkilediği belirtildi.

Ayrıca, Sovyetler Birliği'ndeki "açıklık ve yeniden yapılanma" politikasının, sosyalizmin çerçevesinde kaldığı ve ona hizmet ettiği sürece olumlu olduğu da vurgulandı. Yoksa Macaristan ve Polonya örneklerinde olduğu gibi, kapitalizme yönelen bir geriye dönüşü getiriyorsa elbetteki olumsuz olacağı da belirtildi.

Ortadoğu, Türkiye ve Kürdistan konularının görüşüldüğü bölümde; Yurt İçi parti çalışmaları üzerinde duruldu ve bu konuda çalışmaların daha da yoğunlaştırılması gereğine işaret edildi.

Ülkede, geniş yurtsever kesimlerinin katılımıyla oluşturulacak legal bir kitle partisinin gerekliliği ortak sonucuna varıldı.

Partinin yurt dışı çalışmalarının genelde olumlu ve başarılı olduğu vurgulanan konferansta, gerek uluslararası düzeyde Kürt halkını temsil edebilmek, gerekse örgütlerin dayanışma ve yardımlaşmalarını sağlayabilmek için, Kürdistan'ın dört parçasından örgütlerin katılımıyla ulusal bir örgütün oluşturulması yönünde çalışmaların yoğunlaştırılması ortak sonucuna varıldı.

TEZLER ÜZERİNE • N. Xızan

Sosyalist Sistemin Güncel Sorunları

Tezlerde “sosyalist ülkelere ilişkin bilgilerimiz esas olarak onların kendi kaynağına dayanıyordu” deniliyor. (S.9) Bunun sonucu ve ayrıca bu ülkelere duyulan derin sevgiden dolayı görülebilecek kusurlarında görmenin mümkün olmadığı belirtilmektedir. Bu açıklama Partimizin sosyalist sistemin sorunlarını görmeyişimiz için yetersiz kalıyor.

Birkere, bu ülkelerdeki duruma ilişkin Partimizin gerçek anlamda bir eleştirel yaklaşımı olmamıştır. Bu, dünyanın bir çok sosyalist ve komünist partisi için de geçerlidir. Sosyalist sistemde bilinen eksik ve hatalar bile, sosyalizmin çıkarlarına ters düşmemek anlayışıyla ört-bas edildi. Bunun ötesinde, reel sosyalizme yönelik eleştiriler sosyal-demokrat, liberal ya da gerici çevrelere dayanıyorsa, “emperyalizmin karalamasıdır” denilerek çoğu kez geçiştirildi. Çıkış noktası, gerçek olan durum yerine, “gerici ve emperyalist güçler ne diyor bu konuda” oldu. Şüphesiz, sosyalist ülkelerin karşılaştıkları sorunlar, onların düşmanları tarafından farklı şekilde yorumlanacak ve propaganda malzemesi olacaktır. Ne var ki, devrimci partiler bu propagandayı etkisiz kılalım derken, kraldan daha kralcı bir pozisyona girdiler. Bunun sonucu gözle görülen bazı yanlışlara bile sahip çıktılar. Örneğin, Marksistler kapitalist ülkelerdeki atom santrallerine karşı çıkarken, sosyalist ülkelerdekileri haklı çıkarmaya çalıştılar.

Ayrıca, yukarıda değinildiği gibi, sosyalist sisteme ilişkin eleştirel bir yaklaşım içinde olmayışımız, bir başka gerçeği gösteriyor. Sosyalist toplumun sorunlarına Marksist açıdan yaklaşmadı. Marksistler olaylara objektif açıdan yaklaşmak zorundadırlar. Bilimsel gerçekler olduğu gibi gösterilmeli ve adıyla verilmeli. Sosyalist ülkelerde de hırsızlık, fuhuş, karaborsa, döviz kaçakçılığı v.s. sorunların olduğu ortadayken, biz, sosyalist toplumların bu sorunlarını çoktan çözdüğünü iddia ediyorduk. (Bak.: 2. Kongre Belgeleri, S, 29)

Sonuç olarak, sosyalizmin güncel sorunlarının açığa çıkması ve dünya sosyalist hareketinde ve Partimizde de şaşkınlık yaratması doğaldır. Gerçekte, sosyalist toplum idealize edildi. Bunun teorik nedenleri de kuşkusuz var. Marksist bilim, sosyalist ülkelerin iç ve dış politikalarında bir araç oldu. O, “resmi politikadan” bağımsız bir araştırma yapamadı, sosyalist toplumun eksik ve hatalarının görülmesinde yetersiz kaldı. Partimiz bunu zamanında görseydi, durum farklı olacaktı. Eleştirel ve objektif bir yaklaşım, bize sorunları görmemizi sağlar.

Partimiz bundan böyle, bu ülkelere ilişkin, onların resmi politikalarından bağımsız bir politika sürdürmeli, Polonya’da sosyalizm aleyhine olan gelişmeler eleştirildiği gibi, bir Romanya’da Macar azınlığa karşı yürütülen ayrımcı politika, ya

da Çin’de kanla bastırılan öğrenci olaylarına da değinmek gerek.

Durgunluğun Bir Nedeni de Bürokrasidir

Gerek Sovyetler Birliği’nde, gerekse diğer sosyalist ülkelerde ekonomik ve sosyal durgunluğun ana nedenlerinden biri de bürokrasidir. Parti ve devletin değişik kademelerinde yeralan bürokratlar, bugün de sosyalist toplumda en çok sözü geçen bir kesimi oluşturuyor. Gerçek anlamda bir sosyalist demokrasi gerçekleşmedikçe ve halkın kendi öz yönetimi sağlanmadıkça, bu durum devam edeceğe benzer. Çünkü, on yıllardır “koltuk korkusundan” uzak, parazit bir yaşam sürdüren bu bürokratik kesimin imtiyazlarından gönüllü olarak vazgeçmesi imkansızdır. Ne zaman, halk, parti ve devlet organlarına atanan yöneticileri kendi seçerse, bu sorun büyük ölçüde çözülmüş olur. Tezlerde, sadece satır arasında “bürokrasinin olumsuz rolü”nden söz ediliyor. (S. 9). Oysa, bürokrasi sosyalist toplumun gelişiminin önünde önemli bir engeldir ve günümüzde, özellikle SB’de, reform hareketinin karşısındadır. Bu gerçeği gözardı etmemek gerekir. Eğer sosyalist ülkelerde komünist partilerine karşı halkın çoğu ilgisiz ve hatta bu partilere karşı ise - Polonya ve Macaristan’da olduğu gibibunun sorumlusu başta bu partiler ve kurulmuş bürokrasidir. Halkla ilişkileri kopuk olan ve atama yoluyla göreve gelen bürokratların, halkın sosyalizme olan güven ve inancını olumsuz yönde etkilediği açık. Parti ve devlet yöneticilerinin akraba ve “dostlarını” üst düzeyde göreve getirmeleri artık sosyalist ülkelerde bir gelenek haline gelmiş. Örneğin Romanya’da Çavuşesko’nun hanımı ve oğlu MK üyeleri, Küba’da Kastro’nun kardeşi ülkede “2. adam”. Bu örnekler çoğaltılabilir. Sosyalist ülkelerin bazılarında adeta aile hanedanlığı hüküm sürüyor. Halk, kendisi saatlerce dükkanların önünde uzun kuyruklarda beklerken, Parti ve devlet yöneticilerinin lüks yaşamını da görüyor ve buna göre sosyalizmi değerlendiriyor. O, yeni doğan demokratik ve özgür ortamda, örneğin seçimlerde komünist partisini değil, muhalefeti seçiyor. Polonya’da olduğu gibi. Bu gibi ülkelerde partinin prestiji o derece düşmüş görünüyorki, Tezlerde de değinildiği gibi halk umudu gericilerde görüyor. Bu durumda, Polonya’da Macaristan’da Komünist partilerinin isimlerini değiştirmeleri ve hatta programlarını yeniden gözden geçirmeleri pek şaşırtıcı olmasa gerek.

Sosyalist ülkelerin bu zor dönemi aşmaları görünürde uzun bir süreci alacağı benzer. Bürokrasiyi yokedelim, sosyalist bir demokrasiyi gerçekleştirelim derken, ipler Komünist partilerinin elinden çıkıyor. Polonya’da şimdi gerici bir yönetim işbaşında ve “serbest piyasa ekonomisine dönüşü” planlıyor. Bunun başka adı kapitalizme dönüşür. Bu acı gerçeği ne yazık ki, bu ülkelerin Komünist partileri

de çok geç farketmiş bulunuyor.

Stalin Üzerine

Tezlerde “Stalin, yanlışlarının yanı sıra, devrim davasına, sosyalizm kuruculuğuna hizmetleri ve katkılarıyla da ele alınmalıdır” deniliyor. (S. 17)

Partimiz ne yayınlarımızda, ne de Tezlerde bugüne kadar Stalin’in “yanlışları” üzerine geniş bir açıklama da bulunmuş değil. RA’nın 127. sayısındaki yazı bu anlamda yetersiz kalıyor. Aynı şekilde, Stalin’in sosyalizme “hizmet ve katkıları” da tartışılmış değil.

Tezlerde de vurgulandığı gibi, Stalin ve Stalinizmi değerlendirirken objektif kalmak gerekiyor. Şüphesiz bunun için de, bu konudaki bilgiler doğru olması koşulu aranır.

Geçmişte, Stalin üzerine bilgilerimiz Sovyet resmi kaynaklarına dayanıyordu. Glasnost ve perestrojka ile bazı yeni gerçekler açığa çıktı. Bu nedenle, Partimizin Stalin ve Stalinizmin bir değerlendirmesini yapması gerekmiyor mu? Bu sadece bir tarihi sorun olarakta görülmemeli. Partimizin ve Kürdistan’ın geleceği açısından da, bunun üzerinde durmak gerekiyor. Stalin’in SB’de yönetimde olduğu dönem, bu ülkenin ve dünya sosyalist hareketinin tarihinde 30 yıl gibi uzun bir kesiti oluşturuyor. Bu dönem içinde yerleşen anlayış ve politikadan, dünya sosyalist hareketi büyük ölçüde etkilennmiştir. Partimiz üzerinde de bu etki, dolaylı olsa da vardır. Parti içi işleyiş ve yaşam, farklı düşüncelerin partide korunması vs. konuların, Stalin ve Stalinizm ile yakın bir ilişkisi olduğu açık. O’nun döneminin izleri, bugün hala SB’de ve dünya sosyalist hareketinin genelinde görülüyor. Bu nedenle Stalin’in “yanlışları” ve “hizmetleri” konusuna açıklık getirmek gerekiyor.

Stalin’in “yanlışlarına” gelince. Bilindiği gibi, Stalin SBKP yönetimine gelişinden sonra, devrime büyük katkıları olan Buharin, Troçki ve diğer liderleri önce partiden uzaklaştırmış ve sonraları katletmiştir. Bu, acaba sıradan bir hata mıdır? Lenin, Ekim devriminin ve sonraları iç savaşın en kritik dönemlerinde dahi, farklı düşünen liderleri, örneğin Troçki’yi partiden uzaklaştırma yolunu seçmedi.

1920 ve 30’lu yıllarda, Stalin’in baskı ve terör rejimi milyonlarca Sovyet insanını yok pahasına katletmiştir. Bunların arasında partinin seçkin kadroları, Kom-somol’un tüm yöneticileri ve Kızıl Ordu’nun üst düzeydeki birçok yöneticisi de vardır. Hem de, Hitler faşizminin savaş hazırlığını yaptığı bir dönemde gerçekleştiriyor bu katliamlar.

Doğu Avrupa ülkelerinde ve SB’nin çoğu cumhuriyetlerinde, halklar Stalin’e bir “katil ve işgalci” gözüyle bakıyorlar. Bunun gerçek payı da var. Örneğin Polonya’da 4 bin subayın katledilişi, Hitler ile yapılan anlaşma ve Baltık ülkelerinin zorla SB’ne bağlanması nasıl yorumlana-

bilir? Diğer yandan, uluslararası Komünist hareketin bir çok liderinin Stalinizm kurban gitmesi sıradan bir yanlış olmazsa gerek.

Stalin, hem SB'deki, hem de diğer komşu halklara karşı açık bir baskı ve terör politikası sürdürmüştür. Burada şunu da söylemek gerekiyor ki, yapılanların hepsinden sadece Stalin sorumlu değildir. Aynı şekilde SBKP yönetiminde yer alan diğer Parti ve devlet adamları da bu politikayı onaylamış ve bizzat yürütmüşlerdir. Bu nedenle Stalin döneminde yapılanları yargılamak, sadece O'nun şahsı anlaşılmalıdır. Stalinizm deyince, Stalin ve O'nunla aynı anlayışı paylaşan yöneticilerin kurdukları rejim ve dogmatik düşünce ve anlayış anlaşılır. Stalin ve yönetimi, söyledikleriyle değil, yaptıklarıyla değerlendirilmeli. Partimiz, Stalin'in dünya sosyalist hareketine verdiği zararları yargılamalı ve onun Marksizm-Leninizmde deformasyona uğramasındaki sorumluluğunu açıkça belirtmeli.

Stalin'in bugüne dek bilinen "hizmetleri" başlıca şunlardır denilebilir:

- "Sapmalara" karşı mücadelesi ve Leninizmde "sahip çıkması".

- Sovyet toplumunun sanayileşmesindeki başarıları,

- Sosyalist anavatanın Hitler faşizmi üzerine zaferi.

"Stalin'in ne derece sağ ve sol sapmalara karşı Lenin'in ilkelerine sadık kaldığı bir yana, onun gerçekten "sapmaları" önlediği bile tartışma konusu. 1940'lı yıllardan sonra, kendisinden sözettiren Troçkizm, aynı zamanda Stalin terörünün bir ürünüdür. Troçki'nin düşünceleri şu yada bu konuda farklı olmuştur. Ne var ki, Lenin döneminde örneğin böyle bir sapma doğmamıştır. SBKP içinde özgür ve demokratik tartışma ortamı varolduğu sürece, Troçki ve taraftarları anti-sosyalist bir tavır içine girmemişlerdir. Onları bu konuma iten, Stalin'in komplocu ve dogmatik politikası olmuştur. Bu, SBKP'nin kolektif bir önderliğe kavuşmasını engellemiştir. Ayrıca Stalin'in Marksizm-Leninizmi nasıl çarpıtığı ayrı bir konudur ve teorik bir araştırmayı gerektirir.

SB'de, Stalin yönetiminin uyguladığı hızlı sanayileşme politikası o günün somut koşullarına ters düşmekteydi. Geniş köylü kesimlerinin toprağından ve yurdundan edilmesi, sanayileşme sürecinin zorla yukardan dayatılması, uzun süreçte ülke ekonomisini bugün yaşanan duruma getirdi. Kışla yöntemleriyle bir ülke ekonomisinin uzun süre ayakta tutulamayacağı açık. O günün koşullarından ve bugün de, sosyalist ülkelerde küçük üreticiye ve köylüye duyulan gereksinim ortada. Tezlerde, SB'nin ekonomik alandaki temel sorunları belirtilmiştir. Bugün atılan adımlar, Stalin'in sanayileşme politikasının hatalarını düzeltme olarak ta görülebilir.

Hitler faşizmi Sovyet topraklarına girildiğinde, Kızıl Ordu'yu ve Sovyet halkını hazırlıksız yakaladı. Hitler ile Stalin arasında yapılan anlaşma gereği, Sovyet sınırını korumasızdı. Bu durum, Stalin'in savaş korkusunun bertaraf edildiği yönündeki eksik değerlendirmesiyle açıklanabi-

li. Bu gerçek, bugün Sovyet uzmanları tarafından açıkça dile getiriliyor. Kızıl ordunun başsız bırakılması, Hitler ile yapılan anlaşma ve 1941'de faşizmin Sovyetlere saldırısının önceden görülmesinin sorumlusu başta Stalin ve o'nun etrafındaki yöneticilerdi.

Eğer, faşizm SB'den püskürtülmüş ve yenilgiye uğratılmışsa, bunu başaran Sovyet halkının kendisi olmuştur. O'nun yiğitçe direnişi ve sosyalist anavatanı korumadaki azmi zafere götürmüştür. Oysa Stalin 1943 yılında Bulgarlar üzeri Hitler ile anlaşmaya varma yolunu dahi denemiştir. Bu nedenle, Stalin'in faşizmin yenilgisindeki payı uzun süre abartılmıştır. SB ve Hitler Almanyasıyla savaş halinde olan diğer ülkeler, Stalin olmadan da Hitler faşizmini yeneceklerdi. Stalin'i yargılamak, o'nu Hitler ile aynı kefeye koymamak gerek. Burjuva çevreler her zaman bunu yaptılar. Bugün, SB'de ve diğer ülkelerde Marksistler Stalin'i değerlendirirken, bunu gerici çevreler "Stalin ile Hitler eşdeğer görülüyor" şeklinde göstermeye çalışıyor. Bunun böyle olmadığı açık. Stalin, Hitler gibi bir deli ve insanlık düşmanı kıyaslanamaz. Fakat bu, Stalin'in büyük hatalarını ve giriştiği katliamları görmemek için de bir gerekçe olamaz.

Gelişkin Kapitalist Ülkeler ve İşçi Sınıfı

Tezlerde, bu ülkeler için görünürde, bir devrim durumunun nesnel ve öznel koşullarının olmadığı belirtiliyor. Bu doğru bir tespittir. İşçilerin durumunun, yani yaşam düzeylerinin geçmişe nazaran, bugün daha da iyi olduğu ve işçi aristokrasisinin güçlendiği tespitleri de doğrudur. Sendikal harekette, Tezlerde belirtildiği gibi, ağırlıkta sosyal, demokratlar söz sahibi ve konformist eğilim ağır basıyor. Bunların dışında ayrıca, gelişkin kapitalist ülkelerde işçi sınıfı hareketinin güçlenememesine neden olan bazı faktörler var. Birincisi, kapitalist toplumda bugün işçi sınıfının bileşimi Marks ve Lenin dönemlerinden farklı bir konum arz ediyor. Gelişkin kapitalist ülkelerde tarım ve sanayi sektörlerinde çalışan emekçilerin oranı giderek düşüyor. Bunun yerine hizmet sektörü denilen üçüncü sektörün ekonomideki payı artıyor. Sektörel değişimle birlikte işçi sınıfının homojen yapısı da kırılıyor. İkincisi, toplumun önemli bir kesimini oluşturan, hizmet sektöründeki emekçilerin kendi sınıflarına bakışları değişik. Bunlar kendilerini memur yada müstahdem statüsünde görüyor. Yani, bu emekçiler bilinçlerinde kendilerini "işçi sınıfından ayrı" kabul ediyor. Böylesine yanlış bir bilinçlenme bu kesimlerin işçi eylemlerine aktif katılımını engelleyen bir faktör. Bu da, işçi sınıfı hareketini zayıf düşürüyor.

Üçüncüsü, gelişkin kapitalist ülkelerde "post endüstriyel" denilen bir toplumsal gelişme süreci izleniyor. Bireyler, idealerin yerine, özel istek ve arzulara, başka bir deyişle egoist duygulara ağırlık veriyor. Bunda mevcut düzenin eğitim ve basın-yayın aracılığıyla yürüttüğü propagandanın yanı sıra, bu ülkelerdeki yaşam dü-

zeyinin de payı var. Bu durumda, Komünist partilerin programları artık bu anlayıştaki kitlelerin istek ve eğilimlerine yanıt vermede yetersiz kalıyor.

Tezlerde "kapitalizmin kendi bağrında oluşmakta olan değişiklikler de işçi sınıfından yeni bir devrimci atılım için maddi taban oluşturabilir" deniliyor. (S. 28). Buna örnek olarak ta, otomasyon ve yoğun robot kullanımı sonucu doğan kitlesel işsizlik gösteriliyor. Bunun böyle olmadığı, ne yazık ki, bugün Batı Avrupa ülkelerindeki neo-faşist güçlerin giderek yabancı düşmanlığına açığı çıkıyor. En çok yabancı düşmanlığının geliştiği ve neo-faşist grupların destek gördüğü kesim yoksul emekçiler ve işsizlerdir.

Bu toplumlarda "yabancı" sayısının artışı, "yerli" işçilerde işlerini kaybetme korkusuna yolaçıyor. Ayrıca neo-faşist güçler emekçilerin kötüleşen durumunun sorumlusu olarak "yabancı" işçileri ve mültecileri gösteriyor. Bu propagandanın etkisi olmuyor değil. Bu nedenle, Tezlerdeki, kitlesel işsizliğin devrimci bir atılımı yaratabileceği yönündeki belirleme, gelişkin kapitalist ülkeler için oldukça uzak bir olasılık.

SB'nin Yeni Dış Politikası ve Etkileri

Tezlerde, SB'nin yenilenme ve açıklık politikası ile birlikte, uluslararası ilişkilerinde de yeni bir yönelme olduğu belirtiliyor. Yeni dış politika, "eskisine zıt yada ondan çok farklı" değil şeklinde değerlendiriliyor. (S. 35).

Kanımcı, bu belirleme, SB'nin bugünkü dış politikasında yeni olan bir anlayışı gözardı ediyor. Bu anlayış, en açık bir şekilde, emperyalist ülkelerle şimdiki dek sürdürülen silahlanma yarışını terketme politikasında somutlanıyor.

SB ve diğer sosyalist ülkeler 1960 ve 70'lı yıllarda, kapitalist emperyalist sisteme karşı askeri üstünlük sağlama ve böylece savaş tehlikesini azaltma yönünde bir politika izlediler. Bu, iki sistemde de daha fazla silahın -özellikle nükleer alanda- üretilmesine ve yeni silah sistemlerinin geliştirilmesine yolaçtı. Şüphesiz, SB, baştan Lenin'in barış içinde birarada yaşama politikasını yürütmeye uğraştı. O, silahlanma yarışına karşı olduğunu sürekli vurguladı ve somut barış önerilerinde bulundu. Fakat, bir yandan bu çabalar sürdürülürken, diğer yandan -istemiyerek de olsa- sonu gelmez bir silahlanma yarışının içine girildi. Bu da savaş ve silahlanma yanlış emperyalist tekellerin işine yaradı. NATO'nun başını çeken ABD, SB ve diğer Varşova paktı ülkelerinin silahlanmasını "saldırı amaçlı" gösterdi ve savaş tehlikesini giderek artıran bir silah potansiyeli yarattı. Sosyalist ülkeler de aynı şekilde yeni silahlar üretiler yada varolanları modernleştirdiler. Oysa, bugün SB bu tavrın barışı korumaya yetmediğini anlamış durumda ve "üstünlüğü" koruma taktiğinin yanlış olduğunu kabul ediyor. Bu nedenle, SB Gorbaçov'un yönetime gelmesiyle uluslararası politikada yeni anlayış gereği silahsızlanma yönünde tek taraflı adımlar attı. O, Doğu Avrupa'daki atom silahlarının sayısını dü-

şürdü ve büyük ölçüde askerlerini geri çekmiş durumda. Bu politika, NATO güçleri içinde bir güven ortamı yarattı ve ABD'yi silahsızlanma görüşmelerine oturmaya zorladı. Bu, yeni anlayışın bir ürünüdür.

Uluslararası yumuşama sürecinin, bölgesel savaşların sona ermesinde olumlu bir rol oynayacağı açık. Tezler, bu süreç içerisinde iç savaş halinde bulunan bir çok ülkedeki yeni bir gelişmeye değinmemektedir: ulusal uzlaşma politikası. Bunu yaratan uluslararası alanda giderek kalıcılaşan yumuşama sürecidir.

Afganistan, Nikaragua ve Kamboçya gibi ülkelerde devrimci iktidarlar, karşı-devrim güçleri ile ortak görüşmeler yürüttüler ve uzlaşma yolunu deniyorlar. Aynı şekilde gerilla mücadelesi veren güçler ile gerici ve baskıcı rejimler arasında da görüşmeler sürüyor. Örneğin Kolombiya yada El Salvador. Genelde, ulusal uzlaşma politikası henüz olumlu sonuçlar vermiş değil.

Diğer yandan bölgesel savaşların son bulması, emperyalist güçlerin böl-yönet politikasının etkisiz kılınması, ulusal uzlaşma yolunun başarısına da bağlıdır. Çünkü, iç savaş sürdüğü sürece emperyalist güçler karşı-devrimcilere desteklerini kesmeyecekleri gibi, daha da artıracaklardır. Onların, eskiden olduğu gibi şimde de uluslararası anlaşmalara bağlı kalmıyacakları bilinen birşey. Bunun, ancak, ulusal uzlaşma politikası sonuçsuz bırakabilir. Bu, aynı zamanda iç savaşın ağır kayıplara uğruyan halkların bizzat çıkarına olacaktır.

Kürt Ulusal Hareketi ve Onu Bekleyen Görevler

Tezlerde, Kürdistan'ın dört ülke arasında bölünmüşlüğünden dolayı, Kürt ulusal hareketinin düşman güçlerle çevrili olduğu belirtiliyor. (S. 48) Bu çemberi kırmanın, vanyana yaşadığımız halkların ilerici ve devrimci güçleriyle ittifaktan geçtiği vurgulanıyor. Bu tespit teorik olarak doğru olsa da, böyle bir ittifakın pratikte koşulları yok. Örneğin, Türkiye'de bugün, iktidara alternatif olabilecek bir devrimci, demokratik muhalefet henüz bulunmamaktadır. Solun bölünmüşlüğü devam ediyor. Tezlerde de açıklandığı gibi, solun durumu pek iç açıcı değil. (S. 58-60) Böyle olunca da, böyle bir ittifakın uzak bir olasılık olduğu söylenebilir.

Bu durum, Kürt ulusal hareketini düşman çemberini kırması için daha başka yöntemlere ve politikalara yönelmesini gerektiriyor. Bunu söylerken, Partimizin ve genelde tüm parçalardaki Kürt ulusal hareketinin kardeş halklarla ittifak yolunu kapatması gerektiği kesinlikle anlaşılmalıdır. Uzun süreçte, Partimizin 2. Kongre'de belirlediği ittifak politikasının koşulları doğabilir. Fakat, bugün Kürt ulusal hareketinin önünde duran acil görev, mevcut düşman çemberini kırmak ve uluslararası alandaki suskunluk perdesini söküp atmaktır. Bunun bir yolu Kürdistan'ın tüm parçalarındaki güçleri içine çekebilecek bir ulusal otoritenin yaratılmasıdır. Bu bir Ulusal Meclis'te olabilir, başka bir koordinasyon şekli de. Kürt ulusal hareketini temsil edebilecek böyle bir otoritenin uluslararası planda önemli bir destek getireceği açık. Bunun gerçekleşme şansı ne kadar az da olsa, bu yönde Partimiz çaba sarfetmeli. Diploması çalışmalarımızın ve genelde Kürt ulusal hareketinin başarısının böyle bir otoritenin oluşmasına bağlı olduğu da bir gerçek.

PARİS KONFERANSI..

(Baştarafı 16. sayfada)

si seçkin kişinin ise desteklediği bu ilk uluslararası konferans, hem düzen ve işleyiş bakımından, hem program ve sonuçları bakımından çok daha başarılı idi. Bremen Konferansı'nda Kürtler bir ulus ve Kürdistan onların ülkesi olarak, gerçeğe uygun şekilde adlandırıldı ve Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkının altı çizildi. Böylece gerçeklerin ve amaçların çarpıtılması yoluna gidilmedi.

Söz konusu ciddi kusurlarına ve eksiklerine rağmen, bir bilançosu yapıldığı zaman, Paris Konferansı'nın Kürt halkı bakımından olumlu yanının ağır bastığına kuşku yoktur. Kimi çevrelerin onu emperyalizmin bir oyunu gibi gösterme ve konferansa destek veren Kürt yurtsever hareketini küçük düşürme çabaları haksızdır, objektif bir değerlendirme değildir.

Bu konuda haksız ve önyargılı bir değerlendirme, konferansa konuk olarak katılan ve programda olmadığı halde kendisine söz verilen 2000'e Doğru dergisinin yönetmeni Doğu Perinçek tarafından yapıldı.

Perinçek, konferansta, kendisine söz verenler üzerinde de soğuk düştesiri yapan konuşmasında, konferansı emperyalizmin bir oyunu gibi nitelermeye kalktı ve onu destekleyen yabancılara, "siz bu işe karışmayın, sorunu biz Türk ve Kürt halkı kendimiz hallederiz" dedi. Yine, resmen olmasa da -ki herkes öyleydi-, PKK adına da biri katılıp, konuşma da yapıp, Bayan Mitterrand'a ve konferansı düzenleyen ötekilere teşekkür ederken, Perinçek PKK'yı kast ederek, bir Kürt örgütünün dışlandığını, ona baskı yapıldığını iddia etti, PKK'ya yağ çekmeye çalıştı. Perinçek bu görüşünü daha sonra 2000'e Doğru dergisine yazdığı başyazıda da dile getirdi ve Kürt yurtsever hareketini mandacı eğilimlerle suçladı.

Perinçek, sözde anti-emperyalistlik ve devrimcilik adına, Kürt hareketine karşı böylesine küçük düşürücü, saygısız bir dil kullanırken, gerçekte, geçmiş dönemin bir hastalığını, sol sekterliği tekrarlıyor. Paris konferansını düzenleyenler, ona katılanlar, destek verenler çok çeşitliydi. Sovyetler Birliği'nden gelen Marksist bilim adamları gibi, Fransız sosyalistleri, İngiliz muhafazakarlara ve ABD Senatosunun temsilcileri, bunun yanı sıra hümanist ve demokrat insanlar, bilim adamları vardı. Bunların tümünün politikası ve çıkarları, Kürt sorununa yaklaşımı el-

bet bir değildir. Bunun gibi, konferansa katılan Kürt ve Türkler de aynı renk örgütlerden değillerdi. Onlar içinde Marksist olanlar, olmayanlar vardı. Bunların da sorunlara yaklaşımları elbet şu ya da bu konuda fark edecektir. Ama katılanların kendilerine özgü çıkarları, hesapları, ya da görüşleri ne olursa olsun, Kürtlerin durumu ve insan hakları konusunda ortak yaklaşımlar da vardı. Katılan herkes bir Kürt sorununun varlığını ve Kürtlerin haklarının çiğnenildiğini kabul ediyordu, kimyasal silahlara ve baskıya karşıydı. Katılan herkes, çerçevesi farklı olsa da, Kürtlerin haklarının tanınmasından yanaydı. Özetle bu konferans Kürt halkına önemli bir destekti, uluslararası bir sestti. Perinçek'in devrimcilik adına bundan rahatsız olması için bir sebep yoktu.

Uluslararası kamuoyunda Kürt halkından yana dayanışmanın yükseldiği bir anda, bu dayanışmayı gösterenlere "siz karışmayın" demek ne biçim bir tutumdur? Sessizlik devam etse daha mı iyi?

Ama Perinçek, acaba tüm bunları, salt geçmişten miras aldığı bir sol hastalıktan mı söylüyor? O bu kadarını bilmez mi?

Bizce, söz konusu sözleri söyleyen Perinçek'in de kendi hesapları vardır. O, içtenlikle konuşmuyor. Perinçek, çoktandır ki biryerlere yatırım yapıyor, Kürdistan'da kendine mütetifkler arıyor ve bunu yaparken de, geçmişte de sergilediği gibi, çelişki cambazlığı yapıyor, yeni bir kumar oynuyor. Sözde PKK'ya dost görünürken Kürt örgütleri arasına çomak sokuyor, onları birbirlerine karşı kıskırtıyor. Perinçek, Kürt sorunu ile ilgili olarak zaman zaman yaptıklarıyla olumlu puanlar toplamasına rağmen, her keresinde, bu puanları bir çırpıda silmekten de bir türlü kurtulamıyor. O adeta, her keresinde Kürtlere sürpriz yapıyor. Kimi zaman, eşi az görülür bir cesaretle Kürt sorununu gündeme getirip baskılara karşı çıkarken, kimi zaman resmi devlet politikasının paraleline düşüyor, şovenizme kapılıyor, ihtar-cılığa kadar varıyor. Bunun nedeni Bay Perinçek'in gerçekte bir Kürt dostu olmayışıdır. O, Kürt sorununu kendi çelişki oyunlarına uygun olarak sömürmeye çalışıyor. Perinçek bir kez daha ilkeli değil, makyavelistçe davranıyor.

Peki, PKK ile giriştiği flörtten Perinçek karlı çıkar mı dersiniz? Hiç sanmam! PKK'nın gerçekte dostu yoktur ve PKK kimseye dost olmaz. O öyle bir örgüttür ki, içinde olsun dışında olsun, kendisine hizmet edenleri hiçbir zaman cezasız bırakmamıştır...

TÜRK HUKUK ...

(Baştarafı 7. sayfada)

cusunun hayal gücünün, ustalığının ve "geniş tecrübesi"nin bir işaretidir: Kürt dili Irak'ta Arapçanın yanısıra resmi dil konumundadır; Sovyetler Birliği'nde de okullarda, basında ve devlet radyosunda kullanılıyor. Ola ki bir boşluktan yararlanıp devreye girmesin!

Anayasanın 31. maddesi ise bu tür yayınların basıldığı matbaaya bile el koyma olanağı sağlıyor. Anayasa'nın Kürt halkına kurduğu tuzaklar elbet bunlardan ibaret değil. Orada başka türden ve çok daha tehlikeli maddeler var. Örneğin **119-121. maddelerde** belirlenmiş olan olağanüstü hal durumunda temel hak ve özgürlüklerin bütünüyle askıya alınabileceği hükme bağlanmıştır. **23. madde** ise bireysel veya toplu sürgün uygulamasına imkan veriyor. Bu maddeler şu anda Kürdistan'da yaygın biçimde uygulanmaktadır. Kürdistan'ın 11 ilinde olağanüstü hal iki yılı aşkın süredir uygulanıyor ve halk yer-yer, ya doğrudan kitlesel biçimde sürgün ediliyor, ya da devlet teröründen korunmak için bölgeyi kitleler halinde terk ediyor.

Türkiye İşçi Partisi, 12 Mart 1971 darbesinin ardından Kürt sorununda aldığı bir karar gerekçe gösterilerek kapatılmıştı. Bunun ardından ise, yine "boşluğu kapamak" için, **Siyasi Partiler Yasasına** bir hüküm konarak, herhangi bir siyasi partinin Türkiye'de Türk halkından başka bir etnik grubun veya farklı kültürün bulunduğunu ileri süremeyeceği belirtildi ve buna aykırı davranan partinin kapatılacağı hükme bağlandı (**Madde 81**). Bu da siyasi partiler üzerindeki bir başka Demokles'in kılıcıdır.

Görüldüğü üzere, Kürt halkına karşı izlediği inkar ve terör politikası, Türk devletinin hukuk sisteminin anti-demokratik bir nitelik almasında önemli bir rol oynamaktadır. Kürt halkına yönelik baskılar, genel olarak ülkede düşünce özgürlüğünü boğucu bir ortam yaratıyor ve demokrasi yönünde ciddi adımlar atılmasını engelliyor. Arada bir gelen askeri darbelerin önemli nedenlerinden biri de Kürt sorunudur.

Söz konusu inkar ve terör politikası, Türkiye'yi uluslararası hukuka da sürekli ters düşürüyor. Türk devleti Kürt halkına karşı izlediği baskı politikasıyla Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirisi hükümlerinin yanısıra, Roma sözleşmesinin, Avrupa Konseyi'nin, Helsinki Nihayi Senedi'nin ve taraf olduğu tüm öteki sözleşmelerin kendisine verdiği sorumluluk ve yükümlülüklerini de yerine getirmiyor, uluslararası hukuku sürekli olarak ve ağır biçimde çiğniyor.

Türk devleti ancak Kürt halkına kar-

şı izlediği olumsuz politikayı terk ederek, bu konuda insani, adil, demokratik bir uygulamaya yönelerek ve genel olarak insan hak ve özgürlüklerine saygılı yeni bir politika benimseyerek bu olumsuz durumdan kurtulabilir.

Türk devleti, iç ve dış kamuoyunu yanıltmak, izlediği baskı politikasını meşru göstermek için, hep yaptıklarının "ülke bütünlüğünü savunmaya" yönelik olduğu, "terörizme karşı savaştığını" ileri sürüyor. Ne var ki bu, söz konusu gerçekler karşısında kaba bir demagojidir. Durumu ağırlaştıran Türk devletinin söz konusu inkarcı ve terörist politikasıdır.

Kürt halkı zulme karşı hiçbir dönemde baş eğmedi ve bundan sonra da eğmeyecek. Bize özgürlük tanımayanlara Kürdistan'ı iğneli fiçı yaptık ve onlar bu tutumlarını sürdürdükçe durum değişmeyecek. Türk devleti bu politikayla kendisi bakımından olumlu hiçbir sonuca ulaşamaz. Onun için Kürt halkının varlığını, Kürt gerçeğini kabul etmekten ve onun meşru haklarını tanımaktan başka yol yoktur. Bugünkü politika her iki halka da ciddi zararlar veriyor ve genel olarak ülkenin ekonomik ve kültürel gelişmesini sekteye uğrattıyor.

Söz konusu olan, şu ya da bu ülkedeki küçük bir azınlığın değil, ülkesi parçalanmış 25 milyonluk bir ulusun durumudur. Kendi ülkesinde özgürce yaşamak, kendi kaderini özgürce belirlemek her halk gibi Kürt halkının da hakkıdır. Uluslararası hukukun gereği de budur.

Diğer yandan, ülkesi birkaç devlet arasında parçalanmış ve bugün Irak'ta, Türkiye'de, İran'da acımasızca ezilen, jenosidyle yüzyüze olan halkımızın durumu uluslararası kamuoyunu, sorumlu çevreleri daha yakından ilgilendirmelidir. Devlet ve hükümet adamları, hukukçular, tüm demokrat ve barışsever insanlar bu trajedi karşısında ne zamana kadar sessiz kalacaklar? Ortadoğu'da işleyen bu yara, şimdilik acısını halkımıza ve komşu halklara vermektedir. Ama yarın bu yaranın doğurduğu acının halkası genişleyebilir. Kürt sorunu, daha şimdiden uluslararası bir sorun olmuştur ve onun bir an önce çözümünde tüm dünyanın yararı vardır.

PKK'NİN "AJAN..."

(Baştarafı 5. sayfada)

PKK şeflerinin iddiasına göre tüm yurtsever örgütler ve kişiler işbirlikçidir. Bunlar otonomi ya da kültürel özerklik için Türk devletiyle uzlaşmaya hazır. Bunun için de onlar elbirliğiyle PKK'ya karşı bir plan hazırlamışlar... Bu iddiaların gerçeklerle bir ilgisi olmadığı, deli saçması olduğu açık. Ama ya bunun tersi doğrusu? Türk devleti biz-

zat Apo'ya el altından böyle bir teklif yapmış olamaz mı? Son zamanlarda M. Ali Birand gibi hükümetle ve generallerle içiçe gazeteciler, Doğu Perinçek gibi kime hizmet ettiği belli olmayanlar ve daha başkaları gidip geliyor. Bunlar Apo'ya "Türk devleti seninle anlaşacak, ama önce ötekilerin hakkından gelmelisin..." demiş olmasınlar?. PKK'nın bir bütün olarak yurtsever harekete karşı açtığı kampanyaya, bu örgütün geçmişten bu yana yaptıklarına ve Bay Öcalan'ın psikolojisine bakılırsa böyle bir şey akla yatkın geliyor. Üstelik bu kişiler, Apo'yu kamuoyuna şirin göstermek, uzlaşmacı biri gibi tanıtmak için ne lazımsa yapıyorlar. Apo'da kusur etmiyor. Galatasaray tutkunluğundan, Atatürk'ün heykeline hayranlıktan, gençliğinde subay olma hevesinden tutun da, içinde kürtlük aşkı olmadığına, Türkiye'nin toprak bütünlüğüne dair bir dizi "olumlu" görüntü ve garantiler veriyor. Öyle görünüyor ki, otonomi için başkasının devreye girmesine gerek yok, Bay Öcalan bu işe çoktan beri fitir.

PKK yönetimi görünürde bir ajanprovokatörler ordusuna karşı savaşıyor. PKK'da ajan provokatörler gerçekten de var. PKK'nın iyi niyetli tabanı bu işin üstünde durmalı: Serxwebûn'da çıkan "itiraflar" gerçekte itiraf mı? Onu yazanlar kimler? Bu yazılar tutuklu insanlara nasıl imzalatılıyor? Başka örgütleri, devrimci ve yurtsever insanları düşman gibi gösterenler ve PKK tabanını onlara karşı kıskırtanlar kimler? Bunu niçin yapıyorlar? Bu düzmeceleeri, yalanları hazırlayan, bu senaryoları düzenleyen kişiler üzerinde ciddi biçimde düşünmek gerekir. Öyle ya, bunlar ajanprovokatör olmasa bunu yaparlarmı? Kürt halkının kurtuluşuna hayatlarını adanmış liderleri, bu amaç için çalışan örgütleri düşman gibi gösterirler mi? Onlara çamur atarlar mı? Demek ki PKK içinde gerçekten tehlikeli ajanlar var ve bunlar hala da yakalanmış değil. Daha doğrusu sanıklar savcı rolünde!

İşte bu nedenle, tüm iyi niyetli, dürüst PKK'lılara önemli bir görev düşüyor: Bu işi yapan adamları ortaya çıkarmalı, onlardan hesap sormalılar. PKK'nın politikası böyle ajanlardan, hastalardan kurtarılmalı. PKK yurtsever örgütleri, kişileri düşman değil, dost olarak görmeli. Onlarla işbirliği ve dayanışma istemeli. O zaman PKK'da içine düştüğü yalnızlıktan kurtulur. O zaman sömürgeci düşmanın planları boşa çıkar ve yurtsever hareket çok daha güçlenir.

İşte ajanprovokatörlerle savaş bu şekilde başarıya ulaşır. Aksi halde o, İspanya'nın günü geçmiş şövalyesinin yeldeğirmenleriyle savaşına döner.

Paris Konferansı**KÜRT HALKI İÇİN ÖNEMLİ BİR
ULUSLARARASI DAYANIŞMA • E. HAVİN**

14-15 Ekim tarihlerinde Paris'te "Kürtler, İnsan Hakları ve Kültürel Kimlik" konulu bir uluslararası konferans toplandı. Konferans Fransa Cumhurbaşkanı'nın eşi Bayan Danielle Mitterrand'ın himayesinde, Paris Kürt Enstitüsü ile Fransa Özgürlükler Vakfı'nın ortak girişimiyle toplanmıştı. Konferansa Kürdistan'ın tüm parçalarından Kürt yurtsever örgütlerinin -ismen çağrılı olan- temsilcilerinin ve bağımsız yurtsever kişilerin yanısıra, yirmiyi aşkın ülkeden Kürt sorunuyla ilgilenen ve Kürt halkına dayanışma gösteren çok sayıda seçkin konuk da katılmıştı.

Bayan Mitterrand ve Fransız Bakan Kouchner, Konferans'ta oturma yöneticisi ve konuşmacı olarak aktif rol aldılar. Konuşma yapan yabancı konuklar arasında ABD Senato Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı Claiborne Pell, aynı komisyonun üyesi Senatör Peter Galbraith, Helsinki izleme Komitesi yönetmeni Bayan Jerry Leber, İngiliz Parlamentosu İnsan Hakları Grubu Başkanı Lord Avebury, Sorbon üniversitesi profesörlerinden Maxime Rodinson, İsveç'ten Uluslararası Af Örgütü eski başkanı Thomas Hammerberg, Iraklı rejim muhalifi Selim Fahri, Cezayir'li eski Bakan Hüseyin Ait, Sovyetler Birliği'nden Kürt tarihi uzmanı Prof. Lazaref ve Kürt asıllı Prof. Nadir Nadirof vardı. Bayan Zaharof ise eşinden bir mesaj getirmişti.

Konferansa katılan Kürt örgütlerinin lider ve temsilcileri arasında Irak Kürdistanı parçasından Celal Talabani (YNK lideri), Noşirvan (YNK lider kadrosundan), Mahmud Osman (Cephe adına konuşma yaptı), Muhsin Dizeyi (KDP-Irak), Resul Mamend (Irak Kürdistanı Sosyalist Partisi GS.), Sami Abdurahman (Irak Kürdistanı Halk Partisi GS); İran KDP'den Avrupa temsilcisi Hasan Şerefi; Türkiye Kürdistanı'ndan Partimizin Genel Sekreteri Kemal Burkay yoldaş, Serhad Dicle (PPKK-GS), Halit (Ala Rızgari), Selim (YS); Suriye Kürt örgütlerinden ise Sallah Bedreddin (Hevgirtına Gel-GS) vardılar.

Ülkeden gelip konferansa katılan

Kürt yurtseverleri ve Türk aydınları da vardı. Bazıları ise vize alamamışlardı. Gelenler içinde sekiz milletvekili de vardı (Mehmed Ali Eren, İsmail Hakkı Önal, Kenan Sönmez (İstanbul), Ahmet Türk, Adnan Erkmen (Mardin), Mahmut Alınak (Kars), Salih Sümer (Diyarbakır), İbrahim Aksoy (Malatya). Aksoy, konferansta ilgiyle izlenen bir konuşma yaptı.

Kemal Burkay Yoldaş da, programa uygun olarak "Türk Hukuk Sistemi ve Kürtler" konulu bir konuşma yaptı. Paris Kürt Enstitüsü Yönetmeni Kendal Nezan Kürt tarihi ile ilgili bir konuşma yaparken, Prof. Server Tanilli de konuşmasında Kürt halkının meşru haklarını dile getirdi ve her iki halkın devrimci ve demokratik güçlerinin dayanışmasının önemine değindi.

Konferans bütünüyle değerlendirildiği zaman, Kürt sorununun uluslararası gündeme çıkması bakımından olumlu, ses çıkaran bir toplantı oldu. Bu bizzat, Kürdistan'ı aralarında bölüşmüş sömürgeci güçlerin, özellikle de Irak ve Türk devletlerinin gösterdiği aşırı tepkiden belliydi. Nitekim bu tepkiler, bizzat konferansa ev sahipliği yapanlar üzerinde de etkili oldu ve nitelikli kararlar çıkmasını engelledi. Kürt örgütleri ve aydınları bakımından geniş bir katılımın ve desteğin sağlanmış olması da konferansın başarılı yanlarından biri idi.

Diğer yandan konferansın önemli eksiklerine de işaret etmek gerekir: Öncelikle örgüt lider ve temsilcilerinin, resmen kendi örgütleri adına değil de, ismen çağrılmış olmaları ciddi bir olumsuzluktu. Öyle anlaşılıyor ki, konferansa ev sahipliği yapan Fransızlar, böylesine resmi olmayan bir konferans çerçevesinde bile, Kürt örgütleriyle, onların tüzel kişiliğiyle doğrudan bağ kurmaktan, onları tanımaktan kaçınıyorlardı. Bu, bir yönüyle, Kürdistan'ı kendi aralarında bölüşmüş devletleri öfkelenmemek içindi. Ama bizzat örgütlerin niteliği de belki etkili olmuştur. Nitekim Konferansa, Batı Avrupa komünist partilerinin ve yeshillerin temsilcileri de çağrılmamıştı. Belli ki, ev sahipleri fincancı kartlarını ürktükten istemiyorlardı.

Konferans boyunca demokrasi-den çok söz edildi; ne var ki, ticari çıkarların, devlet ilişkilerinin insan haklarından ve ulusların haklarından önde tutulduğu açıkça görüldü. Öyle ki Irak'ı hoşnut etmek için Konferans'ta, Saddam katilinin adamlarına söz verilmek istendi ve bu ancak sert bir protesto eylemiyle engellendi.

Yine, demokrasiden çok söz edilmesine rağmen, önceden delegele-re ulaştırılmayan konferans kararları, bir olup bittiyile onaylanmış sayıldı; tartışılmadı, önerilere fırsat verilmedi ve oya sunulmadı. Bu nedenle de onlara konferans kararları demek mümkün değil. Gerçekte konferansı düzenleyenlerin kararları demek daha doğru olur.

Bu kararlarda Kürtlerin bir ulus olarak varlığından, Kürdistan'dan söz edilmiyor, sadece "birkaç ülke arasında bölünmüş Kürtler" deniyor.

Kararlarda "demokratik ülke parlamenterlerine açık" bir komisyon kurulması ve bunun "Kürtlerin yaşadığı ülkelerde" insan haklarını korumak için çalışması öneriliyor; bu komisyonun kuruluşuna ilişkin çalışma ise Fransa Özgürlükler Vakfı'na bırakılıyor. 1990 yazında Stokholm'de, Paris Konferansı'nın devamı niteliğinde bir konferansın toplanması önerisi de alınan kararlar arasında.

Özetle kararlar, Kürt sorununun uluslararası gündeme girmesine yardımcı olmak bakımından küçüm-senmeyecek bir değer taşımakla birlikte Kürt halkının durumunu tam olarak yansıtmaktan ve meşru hak ve istemlerini karşılamaktan çok uzak. Özellikle de, daha birkaç ay önce, 1989 Nisanında Bremen'de toplanan uluslararası konferansla kıyaslandığı zaman bu kararlar çok zayıf kalıyor. Elbet, Bremen Konferansı bu kadar ses yapmadı. Sömürgeci Türk devleti ve basını, onu kamuoyuna duyurmaktan kaçındı. Emperyalist ülkelerin basın ve yayın kuruluşları da aynı sessizliği tercih ettiler. Ne var ki uluslararası düzeyde yüzlerce seçkin politikacının, hukukçunun, bilim adamının ve sanatçının katıldığı, bini aşkın uluslararası

(Devamı 14. sayfada)